

Årsrapport 2024

Tertial 3 2024

Regionala utvecklingsnämnden

Fastställd i regionala utvecklingsnämnden den 13 mars 2025 § 8

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
2.1 Perioden som gått.....	3
2.2 Händelser av väsentlig betydelse.....	11
2.3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	12
2.4 Väsentliga personalförhållanden	43
2.5 Förväntad utveckling.....	45
3 Driftredovisning	46
3.1 Ekonomiskt resultat	46
3.2 Ekonomisk analys	46
4 Bilagor.....	47
4.1 Bilaga Budgetomfördelningar	47
4.2 Bilaga Uppföljning av bolag.....	47

1 Sammanfattning

Regionala utvecklingsnämndens årsrapport är nämndens sista fördjupade uppföljningsrapport för 2024.

I rapporten lämnas en bedömning om måluppfyllelse vid årets slut. Det är en sammanvägd bedömning av utfall av indikatorer och de aktiviteter som är planerade under året för att bidra till måluppfyllelse. För mer information om den sammanvägda bedömningen vid denna tidpunkt, se bilaga 1. Vid årets slut lämnas bedömning om att sex delmål är helt uppfyllda, för tretton av delmålen lämnas bedömning om att dessa är delvis uppfyllda. Rapporten rymmer även väsentliga händelser och skeenden som haft påverkan på regionala utvecklingsnämndens ansvarsområden under året.

Medelantal antal anställda vid regionala utvecklingsförvaltningen för 2024 är 103 (varav 47,9 är basfinansierade, övriga tjänster är externt finansierade). Medelantalet antalet anställda har i jämförelse med föregående år vid samma tidpunkt minskat med tre personer. Könsfördelning för år 63 procent kvinnor och 37 procent män för perioden.

Sjukfrånvaron är 1,1 procent och fortsatt låg, den har ökat med 0,1 procentenhet jämfört med föregående år. Kvinnor har något högre sjukfrånvaro.

Under rubrik Driftredovisning, presenteras ekonomiskt resultat och analys för året. 2024 års resultat uppgår till 10,1 miljoner kronor exkl. finansnetto, (8,3 miljoner kronor inkl. finansnetto). Det positiva resultatet är i stort hänförbart till kollektivtrafiken.

Kollektivtrafikens budgeterade behov av driftbidrag uppgick vid årets början 2024 till 36 miljoner kronor mer än vad Region Västerbotten hade utrymme att budgetera för. Kollektivtrafiken uppvisar vid årets slut ett resultat på 9,5 miljoner kronor exkl. finansnetto.

I bilaga redovisas uppföljning av de hel- och delägda bolag vars verksamhet faller inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Inkomna VD-kommentarer redovisas även i sin helhet som bilagor.

2 FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

2.1 Perioden som gått

De möjligheter och utmaningar som Västerbotten står inför fortsätter vara bärande för det regionala utvecklingsuppdragets fullgörande. Regionala utvecklingsnämnden ansvarar för att leda, driva, utveckla och samordna det regionala utvecklings- och tillväxtarbetet i länet, ett av Region Västerbottens huvuduppdrag. En viktig del i regionala utvecklingsnämndens uppdrag är att samordna och i bred samverkan ta fram, genomföra, förvalta samt följa upp den regionala utvecklingsstrategin. Utöver detta finns ett antal sakområdesstrategier, agendor och andra strategiska dokument som stödjer insatser för nämndens ansvarsområden.

Nedan lämnas en beskrivning av händelser som haft påverkan under det gångna året.

Utveckling av samverkan med länets kommuner om regional utveckling

Under året har en halvtidsutvärdering av samverkan mellan Region Västerbotten och länets kommuner genomförts enligt plan. Resultatet har sammanställts i en rapport som sammanfattar fokusgruppernas svar på frågorna och som ger en gemensam bild av nuvarande överenskommelse. Rapporten lämnar en bild av att samverkansstrukturen upplevs fungera bra, och underlättar för kommunerna att hitta samsyn genom dialog och ömsesidigt lärande. Det lyfts som viktigt att perspektiven kust och inland, såväl som stor och liten kommun lyfts upp och tas i beaktande i samverkansstrukturens arbete, samt att samverkansorganisationen hjälper kommunerna att skapa politiska sammanslutningar och tjänstepersonsnätverk för att lösa gemensamma frågor. Rapporten innehåller också beskrivningar över sådant som bedöms behöva utvecklas för att bättre svara mot parternas behov.

Under året har ett antal insatser för att utveckla samverkan med länets kommuner om regional utveckling utifrån lokala behov och förutsättningar genomförts. Ett exempel på utökad samverkan är projektet R10 - vinnare i den gröna omställningen, med syfte att koppla ihop kommuner i inlandet för att stärka transformationskapaciteten och ta till vara på möjligheter inom den gröna omställningen. I det nu beviljade

projektet deltar Region Västerbotten och 10 inlandskommuner (Region 10). Ett annat exempel är de nätverk i form av strategiska råd som under året upprättats inom flera av verksamheten näringslivs och samhällsbyggnads sakområden. Ett strategiskt råd finns redan etablerat inom digitalisering. Strategiska rådet för kompetensförsörjning initierades under våren 2024 och strategirådet för samhällsbyggnad har startat upp under hösten/vintern 2024.

Det har även identifierats behov av att strukturera tjänstepersonsnätverk inom andra verksamhetsområden inom regional utveckling. Fortsättningsvis identifieras även behov från andra verksamhetsområden för att utveckla samordning och tydligare strukturer för ett mer sammanhållet Västerbotten.

Mötesplatser som skapar förutsättningar för Västerbotten

Med utgångspunkt i den av regionala utvecklingsnämnden beslutade påverkansagendan, bedrivs påverkansarbete för att synliggöra länets lokala och regionala förutsättningar, utmaningar och möjligheter på nationell respektive internationell nivå. Region Västerbotten bedriver ett aktivt arbete för att lyfta fram att länets förutsättningar att vara ledande i den gröna samhällsomställningen är unika, liksom de utmaningar som aktörer i länet möter.

Region Västerbottens mötesplatser vänder sig till opinionsbildare, beslutsfattare och aktörer i offentlig sektor, företag, akademi samt civilsamhälle. Syftet med plattformarna är att utveckla Västerbottens närvaro på den nationella och internationella arenan, men även att skapa dialog mellan beslutsfattare och nyckelaktörer, att samla kraft i länets utvecklingsarbete och bygga strategiska mötesplatser för samhällsfrågor. Under året har mötesplatserna Västerbotten på Grand Hôtel, Mötesplats Lycksele, Västerbotten i Almedalen samt Digitala Västerbotten genomförts. Årets tema för mötesplatserna har varit "Västerbotten, föregångare i omställning. Hur höjer vi tempot?"

Region Västerbotten har kroat arm med Region Norrbotten, Region Jämtland Härjedalen samt Region Västernorrland i gemensamma prioriteringar genom North Sweden Stockholm Office (NSSO). NSSO har kommit till mot bakgrund av att de samhällsintressen som finns i norra Sverige måste ges mer utrymme hos beslutsfattare på nationell nivå. Projektet verkar för ökad informationsspridning om tillgångar och behov i norra Sverige och strävar efter att öka deltagandet i nationella debattforum. En samarbetsplattform finns mellan de fyra ingående regionerna där gemensamma påverkansfrågor regleras. Idag har varje region en anställd på NSSO.

Region Västerbotten har sedan 2015 haft ett kontor i Stockholm. Syftet med kontoret har varit att öka norra Sveriges synlighet i den nationella debatten och stärka regionernas roll mot den nationella och internationella nivån. Under 2024 har NSSO fortsatt varit en mötesplats och ett viktigt verktyg för det nationella och internationella påverkansarbetet. Projektet finansieras från och med 1 november 2024 av Region Västerbotten, Region Norrbotten, Region Jämtland/Härjedalen, Region Västernorrland, Umeå kommun, Skellefteå kommun, Skellefteå Kraft, Norrbotten AB, Norrbottens kommuner, Arctic Center of Energy, Mittuniversitetet, Umeå Universitet och Luleå Tekniska Universitet.

Strategiskt arbete för en hållbar regional kollektivtrafik

Förslag till Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2025 - 2031 har tagits fram under året av Kollektivtrafikmyndigheten. Arbetet har skett i samverkan med kollektivtrafikbolagen Länstrafiken i Västerbotten och Norrtåg men även med kommunrepresentanter från Umeåregionen, Skellefteåregion och Region10. Regionala utvecklingsnämnden har behandlat förslag till regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbottens län 2025-2031. Regionfullmäktige kommer att behandla programmet vid 2025 års första fullmäktigesammanträde.

Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2026 - 2028 behandlades av regionala utvecklingsnämnden vid sammanträdet den 10 oktober 2024. Regionstyrelsen återremitterade ärendet den 12 november 2024 till följd av situationen med att samverkansavtal med Trafikverket inte kunnat tecknas och att risk fanns för kraftigt minskade bidrag. Avtal har därefter tecknats för busstrafiken i samma nivå som 2024. För tågtrafiken är avtal tecknade i samma nivå som 2024, men det är dock 43 miljoner lägre än det som Norrtåg AB och Trafikverket tillsammans kommit fram till är kostnadsnivå för den trafik som ska ingå i samverkansavtalet. Kostnadsmässig effekt blir ökad kostnad om 12,9 miljoner kronor för Region Västerbotten. Uppdaterade planeringsförutsättningar behandlades av regionala utvecklingsnämnden i december, målet är att

regionfullmäktige fastställer planeringsförutsättningarna den 25 februari 2025 efter beredning av regionstyrelsen.

Under 2024 har "Norrtåg AB 2040 - en tågvision" antagits i regionfullmäktige. Tågvisionen skapar en tydlig väg framåt i det fortsatta arbetet med att utveckla Norrtågssystemet. Vidare har en drivmedelsstrategi för kollektivtrafik på väg i Västerbotten tagits fram. Strategin ger Region Västerbotten, Länstrafiken i Västerbotten och länets kommuner ett verktyg för det fortsatta arbetet med att uppnå mål om fossilfri kollektivtrafik i det regionala kollektivtrafikprogrammet. Drivmedelsstrategin ger en grund för fortsatt arbete med uppbyggnad av nödvändig infrastruktur och strategiska beslut om krav kopplat till drivmedel inför kommande trafikupphandlingar.

Dialogmöten har genomförts under året med samtliga av länets kommuner, i samverkan med Länstrafiken i Västerbotten. Dessa dialogmöten möjliggör en mer utvecklad dialog med fokus på respektive kommun kring viktiga frågor som ekonomi, resandeutveckling och övriga utvecklingsfrågor. Detta bidrar till Region Västerbottens ambition att verka för regional utveckling utifrån lokala behov och förutsättningar.

Påverkansarbete kring infrastruktur

Region Västerbotten har under året arbetat aktivt med att bevaka infrastrukturfrågor på såväl den nationella som europeiska arenan.

Under året har ett flertal insatser genomförts för att påverka nationell- och europeisk transportpolitik i en riktning som gagnar länets och hela norra Sverige. Region Västerbotten har under året även deltagit i ett flertal gränsöverskridande samarbeten som syftar till att förbättra kopplingarna mellan de nordiska länderna. Den öst-västliga kopplingen är central.

Under 2024 har även en förstudie startats upp med ambition att ta fram ett skarpt förslag för en fast förbindelse med analyser av olika scenarion. Inom ramen för samarbetet Botniska korridoren har en rapport kring alternativ finansiering och alternativt genomförande av infrastruktur i norra Sverige tagits fram med konkreta förslag för hur takten för färdigställandet av Norrbottenbanan kan ökas markant. Under året har ett flertal insatser genomförts i syfte att skruva upp takten för byggandet av Norrbottenbanan.

Planering för den regionala transportinfrastrukturen

I Region Västerbottens uppdrag som länsplaneupprättare ingår att ta fram en regional plan för transportinfrastruktur som anger den gemensamma strategiska inriktningen för hur länets transportinfrastruktur ska utvecklas under den kommande tolvårsperioden. När det gäller genomförandet av beslutade investeringsobjekt i länstransportplanen för perioden 2026-2037 har genomförandetakten varit något lägre än önskat men ser ut att hämta ikapp kommande år. Arbetet med planrevideringarna går under 2025 in i en intensiv fas.

När det gäller genomförandet av beslutade investeringsobjekt i länstransportplanen har genomförandetakten varit något lägre än önskat. Anläggandet av gång- och cykelvägar har huvudsakligen löpt enligt plan medan investeringar på vägsidan inte genomförts som planerat. Orsaken till detta är att i identifierat ett behov av att ompröva tidigare beslutade objekt då en bättre effekt för transportsystemet uppnås genom att andra delsträckor prioriteras först.

Under året identifierades ett behov av att genomföra en systemanalys av länets transportsystem. Ett projekt för detta är under framskrivande och analysen ska stödja både transportsystemets utveckling och det framtida programmeringsarbetet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Planrevideringen för såväl nationell som regional infrastrukturplan går in i en intensiv fas under 2025.

Insatser för att ta tillvara kompetens i omställning

Under september månad lämnades besked om att Northvolt nationellt varslade 1600 medarbetare i en stor omorganisation. I Skellefteå har cirka 1100 anställda berörts, den pressade situationen påverkar även underleverantörer inom och utanför länet. Den pågående gröna samhällsomställningen är dock inte avgränsad till en enda aktör och det finns en stor efterfrågan hos andra aktörer i Västerbotten och närliggande län av denna kompetens. Det råder även konkurrens nationellt och internationellt om dessa människor och Västerbotten behöver ta vara på alla. Under hösten har Region Västerbotten tillsammans med Skellefteå

kommun, Länsstyrelsen Västerbotten, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen verkat för att behålla denna viktiga kompetens och arbetskraft i länet, då både privata och offentliga arbetsgivare har stort behov av personal. En styrgrupp och operativ varselgrupp har tillsatts där Region Västerbotten, Skellefteå kommun, Länsstyrelsen Västerbotten, Tillväxtverket och Arbetsförmedlingen ingår. Styrgruppen arbetar även nära Regeringskansliet.

Samverkan inom regional kompetensförsörjning om regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning

Samarbetet mellan Region Västerbotten och länets kommuner för att möta reformen om regional planering och dimensionering av gymnasial utbildning har präglats av ett strukturerat och samordnat arbetssätt som fokuserar på att skapa samsyn och gemensamma lösningar inför reformens genomförande. Region Västerbotten har etablerat mötesplattformar för att samla kommunernas representanter och skapa en dialog om utbildningsbehov och reformens konsekvenser. Dessa möten har präglats av full representation från samtliga kommuner, vilket har säkerställt en bred samsyn och hög kvalitet i diskussionerna.

Validering i Västerbotten

Kompetensförsörjning är en stor utmaning i Västerbotten och kommer att vara avgörande för företag och branscher att klara sina rekryteringar. Projektet "Validering i Västerbotten" syftar till att utveckla hållbara strukturer för validering med målet att skapa likvärdighet och utökad tillgång till validering inom vuxenutbildningen i Västerbottens kommuner. Validering är en process som synliggör individens kunskaper, även där formella kompetenser eller betyg saknas, vilket möjliggör en kortare väg till utbildning och arbete.

Projektet "Validering i Västerbotten" har genomfört ett seminarium med fokus på hur företag kan stärka sin position som attraktiva arbetsgivare genom att investera i kompetensutveckling, där validering ingår. Seminariet spelades in och finns tillgängligt på Region Västerbottens YouTube-kanal. Syftet med filmen är att fungera som ett kunskapsunderlag som är användbart i sammanhang som handlar om utbildning, kompetensförsörjning och branschsamverkan.

Fortsatt utveckling av fjärrundervisning och AI i undervisning

Region Västerbotten är samordnande och drivande inom den starka samverkanskultur som råder inom utbildningsområdet i Västerbotten. Region Västerbotten (och tidigare Regionförbundet Västerbottens län) samverkar sedan lång tid tillbaka med länets kommuner inom utbildningsområdet i spannet från förskola till vuxenutbildning. Tillsammans hanteras de utmaningar som kommer i form av nya reformer och utredningar. De snabba förändringarna och omställningarna som sker i samhället ställer ökade krav på flexibla utbildningslösningar som stöder det livslånga lärandet. Som en del i det arbetar Mediacyter på Region Västerbotten med att ständigt utveckla arbete och metoder inom fjärr-, hybrid- och distansundervisning.

Region Västerbotten och Mediacyter fortsätter satsningen på att utveckla fjärrundervisningen i Västerbottens län för att alla elever, oavsett bostadsort, ska få en likvärdig utbildning med samma kvalitet och utbud. Tillsammans med pedagogiska institutionen vid Umeå universitet säkerställs en god kvalitet på fjärrundervisningen. Fjärrundervisningen bidrar till att elever i inlandskommuner med demografiska utmaningar med små skolor och svårighet att rekrytera behöriga språklärare får möjlighet till likvärdig utbildning. Fjärrundervisningen har bidragit till en större samverkan mellan kommuner, främst inom Region 10.

Genom Mediacyter följer Region Västerbotten AI och hur undervisningen utvecklas med stöd av den. Mediacyter genomför både kunskaphöjande seminarier och utbildningar ute i Västerbottens kommuner inom området. Mediacyter på Region Västerbotten har egen expertis inom AI-området i undervisningen. Digitala föreläsningar om det senaste inom AI och undervisning har varit ett återkommande inslag under 2024. Mediacyter har även bidragit med insatser på plats i kommunerna i arbetet med att utveckla digitaliseringen i undervisningen för att höja kvaliteten på den.

Ansträngda förutsättningar för regional kulturverksamhet

Den regionala kulturverksamheten har haft ett utmanande år, då verksamheten liksom övriga verksamheter i

Region Västerbotten har påverkats dels av Region Västerbottens beslutade åtgärder om kostnadsreduceringar, inklusive anställningsstopp. Det har medfört minskad kapacitet att genomföra uppdrag, men även effekter för arbetsmiljö. Under 2024 har ett grundläggande controllerstöd inte kunnat säkerställas enligt tidigare överenskommelser om gällande arbetssätt. Resultatet har inneburit att medarbetare och chefer inte kunnat fullfölja sina övriga arbetsuppgifter och åtagande på ett fullgott sätt, då planerade aktiviteter och insatser behövt prioriteras ned för att fullgöra åtaganden gentemot externa parter. Den regionala kulturverksamheten har även påverkats av beslut om statliga prioriteringar: Då den så kallade kultursamverkansmodellen innebär att region, stat och kommun samfinansierar välfärdsområdet, så har det faktum att staten från och med 2024 inte räknar upp anslag 1:6 utgiftsområde 17 regional kultur stor påverkan. I kombination med effekterna av inflation och kostnadsökningar, så är förutsättningarna för kulturverksamheter i Västerbotten ansträngda. Sannolikt kommer detta att ha stor inverkan även 2025 vad gäller minskade ambitioner hos nödvändiga samarbetspartners.

Givet förutsättningarna, så har goda resultat ändå uppnåtts och viktiga insatser genomförts under året. En barn- och ungrapport har tagits fram som redogör för det arbete som bedrivs av de regionala kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen. Rapporten är en sammanställning över verksamheternas arbete inom målområdet inom kulturplaneperioden 2020-2023.

Region Västerbotten följer bland annat upp antal insatser för att ge barn och unga möjlighet till eget skapande av film. Trots en minskning av antalet aktiviteter till hälften jämfört med 2024, var minskningen av deltagarantalet relativt begränsad (cirka 500 färre deltagare). Detta indikerar en hög effektivitet i genomförandet trots förändrade förutsättningar.

Region Västerbottens kulturverksamhet är i dagsläget en viktig aktör för att främja det samiska kultur- och samfundslivet genom en rad riktade stöd och bidrag från verksamhetsstöd till stipendium. Här kan bland annat nämnas Jårh, samiskt residens i Tärnaby i samarbete med Riksteatern, den första utlysningen någonsin kopplat till Samiskt slöjdstipendier, stöd till repatrieringsarbete vid Skogs- och samemuseet i Lycksele, stöd till Messie som är ett samiskt språkcenter för 0-3 åringar, samt Giron Samiteater i ambitionen att bli en nationalscen med stärkt statlig finansiering.

Insatser för konstnärlig gestaltning i Region Västerbottens egna lokaler

Under året har funktionen för offentlig konst arbetat fram ett underlag för den konstnärliga gestaltningen i regionens egna lokaler. Riktlinjer för offentlig konst och gestaltning har som syfte att stödja funktionens medarbetare samt övriga verksamheters medarbetare och chefer i hur arbetet med offentlig gestaltning genomförs utifrån politiska ambitioner över tid men även nu gällande lagar och avtal. Under 2024 så har ett stort antal om- och tillbyggnads beslut tagits som via 1-procentsregelen kräver insatser från en särskild konstprojektledare som behöver arbeta när fastighetsavdelningens byggprojektledare. Det största investeringarna sker i Skellefteå men även Lycksele och Norrlands universitetssjukhus har omfattande behov av ny- och tillbyggnad. Uppdragen har tillgodosetts av upphandlade företag men på grund av hög arbetsbelastning på upphandlingsavdelningen så har fastighet och regionala kulturverksamheten enats om att projekthantera en konstprojektledare som kommer leda arbetet under de kommande tre åren.

Insatser för en hållbar besöksnäring i Västerbotten

Region Västerbotten Turism har under året utvecklat och fördjupat strategiskt viktiga processer inom ramen för den regionala besöksnäringstrategin. Fokus har legat på att uppgradera metoden för hållbar besöksnäring, som funnits sedan 2015, och koppla denna till en agenda för ansvarsfull turism. Insatser har också riktats mot att marknadsföra Västerbotten som en ansvarsfull och hållbar destination. Som tidigare rapporterats under året, har Region Västerbotten Turism fortsatt arbeta framåtsyftande för en stabil organisering av besöksnäringens aktörer i Västerbotten från och med 2026. Genom olika spår ska besöksnäringen utvecklas genom platsfrämjande insatser som i ett längre perspektiv syftar till att både besökare och boende ska trivas. Genom Regional Tourism Program, att förmedla bilden av Västerbotten, och en gemensam marknadsföring av platsen Västerbotten bygger Region Västerbotten Turism tillsammans med destinationsorganisationerna vidare på den grund som tidigare lagts. Parallellt pågår ett arbete med att revidera den regionala besöksnäringstrategin, för att ta tillvara på den snabba utveckling som länets besöksnäring upplevt de senaste två åren.

Arbetet har skapat ökad samsyn bland aktörer inom besöksnäringen i Västerbotten. Ett Destinationsråd har

inrättats där lokala och kommunala aktörer samverkar kring strategiska frågor. Utmaningar inkluderar resursbrist och prioriteringar, medan framgångsfaktorer är uthållighet, starkt ledarskap och sakkunskap. Modellen utvärderas nationellt för potentiell tillämpning i andra regioner. Klimatpåverkan och klimatförändringar är centrala drivkrafter i arbetet med ansvarsfull turism, som även integreras i hållbar utveckling av besöksnäringen.

Stärkt samverkan med civilsamhället

Två avsiktsförklaringar har tagits fram under året för att stärka samverkan med civilsamhället. Den första togs fram mellan Region Västerbotten och Samforma, som är en paraplyorganisation som kraftsamlar idéburna organisationer i Norrbotten och Västerbotten. Avsiktsförklaringen pekar på att samarbetet mellan de två parterna behöver ske strukturerat och genomtänkt för att möjliggöra en inkluderande regional utveckling i Västerbotten. Den andra avsiktsförklaringen togs fram mellan Region Västerbotten och Youth2030 Movement, som beskriver sig som en rörelse av demokratiaktivister, unga ledare, barnrättsskämpar och allierade vuxna. Kärnan för deras arbete är att skapa mötesplatser mellan vuxna beslutsfattare och unga samt bygga strukturer som ger unga inflytande i det lokala samhället, och avsiktsförklaringen ska bidra till stärkt samverkan med Region Västerbotten i syfte att öka ungas delaktighet i demokratin.

Samordnande insatser inom samhällsplanering

Samhällsplaneringsdagarna genomfördes den 20-21 mars i Lycksele som ett samarrangemang av Region Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten. Temat för konferensen låg denna gång vid samhällsomvandlingen i norr, med ett särskilt fokus på omställningen utifrån ett robust samhällsbyggande och samverkansbehov. Strävan var vidare att i så stor mån som möjligt fokusera vid ett landsbygdsperspektiv. Intern utvärdering av dagarna har skett inom insatsområdet samhällsbyggnad liksom tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten, och påvisar att arrangemanget är uppskattat och fyller ett behov.

Utifrån rådande personalläge samt uppstarten av plan- och byggnätverket (som har en nära koppling till Samhällsplaneringsdagarna) beslutades under året att Samhällsplaneringsdagarna inte kommer att återkomma årligen under den närmaste tiden, utan att frekvensen istället blir 1,5 år. Nästa arrangemang, som samlar relevanta aktörer och intressenter inom samhällsplanering för nätverkande, samverkande, information, erfarenhetsutbyte och kunskapshöjande insatser, sker därmed hösten 2025.

Samordning och facilitering av kommunernas samarbete inom VA- och avfallsområdet har en lång historik, och har fortgått under 2024 med ett flertal sammankomster, workshopar och kunskapshöjande insatser (till exempel hölls konferensen "Aktuell avfallspolitik" under våren 2024 med omkring 150 deltagare). Samverkan under Region Västerbottens ledning uppskattas, och de båda nätverken har under slutet av året beslutat om en fortsatt samverkan enligt modellen.

Genom samarbetsgrupperna har även konkreta insatser definierats och utmynnat i beviljade projektansökningar där Region Västerbotten är projektledare och -ägare medan kommunerna deltar som projektparter. Dels rör det en gemensam lösning för mobilt nödvatten för kommunerna i Västerbotten genom VA-nätverket, dels rör det en förstudie kring möjligheterna att etablera plaståtervinning i norra Sverige. Detta arbete startas under 2025.

Insatser för exportfrämjande och investeringsfrämjande

Region Västerbotten arbetar med att stödja och samordna internationalisering och investeringsfrämjande insatser i hela länet. Fokus ligger på att främja diversitet, mångfald och jämställdhet, vilka stärker organisationers och företags förmåga att samverka internationellt. Länets styrkor inom energi och innovation har ökat intresset från internationella företag, vilket ställer krav på kommunerna att hantera etableringar som gynnar lokal utveckling. Region Västerbotten fungerar som en brygga mellan kommuner, Business Sweden och investerare, med uppgifter som omvärldsbevakning och marknadsföring av Västerbotten som ett hållbart alternativ för gröna investeringar. Under året har kapaciteten hos Region Västerbotten att utföra detta viktiga arbete varit lägre än efterfrågan från både kommuner och investerare, och här finns både ett stort behov och många utvecklingsmöjligheter.

Under 2024 har gemensamma möten genomförs för att utveckla stödformer för små och medelstora företag i Västerbotten inom det exportfrämjande systemet. De fysiska mötena har förlagts till olika kommuner i länet, där det lokala näringslivskontoret har bjudits in för att bidra med synpunkter och planera insatser med fokus på hållbarhetsaspekter, särskilt miljömässig och social hållbarhet. Ett 20-tal företag med intresse för affärsmöjligheter i Asien har också samlats under temat Focus Asia för gemensamma seminarier i Umeå och Skellefteå.

Insatser för en stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten

Region Västerbotten driver två projekt inom livsmedelsområdet. Det ena går under namnet Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten – ett kommunalt och regionalt samarbetsprojekt, projektet genomförs med ett antal av länets kommuner i syfte att stärka den lokala livsmedelsnäringen. Projektet Stärkt livsmedelsnäring i Västerbotten har under året genomfört omkring 100 företagsbesök för att kartlägga branschens behov och utmaningar. Detta arbete har resulterat i initiativ som Regelverksdagen, där företag och relevanta myndigheter fört dialog samt även flertalet samarbetsinsatser med andra aktörer inom livsmedelsområdet för att stärka kunskapen om och marknadsföringen av lokalproducerad mat. Det andra projektet är Regional strategisk utveckling av livsmedelsbranschen i Västerbotten, som har den regionala livsmedelsstrategins genomförande och uppföljning i fokus.

En hållbar energiomställning i Västerbotten

Region Västerbottens energiagenda som antogs 2023, har lagt grunden för ett intensivt och händelserikt år inom energiområdet. Genom olika projekt och initiativ, samt beviljade medel för nya insatser, har Region Västerbotten stärkt sitt stöd till kommuner och aktörer i länet. Mycket av detta arbete sker i samverkan, särskilt med Länsstyrelsen Västerbotten.

Påverkansarbete har varit en central del av energiutvecklingen, på såväl regional, nationell som internationell nivå. Region Västerbotten har aktivt deltagit i flertalet aktiviteter under året för att verka för en hållbar energiomställning. Vid Hydrogen Week deltog Region Västerbotten som utställare. I samverkan med Länsstyrelsen har Region Västerbotten arrangerat Energidagen under Västerbottensveckorna på Grand Hôtel och Novembermötet, där energiutmaningar och möjligheter lyfts fram. I samband med Mötesplats Lycksele har Region Västerbotten stått som arrangör för programpunkter om energi tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten. Genom dialogerna har till exempel både Energimarknadsinspektionen (EI) och Energimyndigheten (EM) uppmärksammat Västerbottens behov. Region Västerbotten har fått möjlighet att tillsammans med EM utarbeta ett projekt för att stödja kommunernas energiplanering, och tillsammans med EI adresseras den så kallade Åseleparadoxen genom ett pilotprojekt i norra Sverige. På det internationella planet har påverkansaktiviteterna bidragit till att synen på förutsättningarna för omställning i Västerbotten har förändrats och att länets konkurrenskraft för etableringar tydliggjorts.

Innovativa lösningar för framtidens robusta energisystem

2024 lanserades samverkansplattformen FREIA (Framtidens Robusta Energisystem i AC-län), som möjliggör kommunikation och samarbete mellan energiaktörer i Västerbotten på olika nivåer. Målet är att tillvarata nya tekniklösningar och att koordinera insatser för en robust energiförsörjning i Västerbotten. Plattformen samögs av Region Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten, och har en tät koppling till det treåriga ERUF-finansierade projektet MISSE. Detta projekt syftar inte bara till att bygga upp plattformen, utan även att möjliggöra ett framtida robust energisystem i hela Västerbotten, att locka till fler tester av energilösningar och ny teknik.

Genom ett projekt som utformats tillsammans med Energimyndigheten ger Region Västerbotten stöd till länets kommuner i framtagandet av lokala energiplaner. Ett särskilt fokus ligger vid Region 10 (bestående av åtta inlandskommuner i Västerbotten samt Arjeplog och Arvidsjaur i Norrbotten), men arbetet inkluderar alla Västerbottens kommuner.

En digital infrastruktur som grund för hållbar utveckling

Under året har bredbandsutbyggnaden i Västerbotten fortsatt inom projektet OSN Hållbart bredband, som

Region Västerbotten leder och koordinerar. Projektet fokuserar på att bygga ortssammanbindande bredbandsnät i tio kommuner, med målet att bygga totalt 216 km nät och möjliggöra bredbandsanslutningar för cirka 200 hushåll och 90 företag. Projektet inkluderar även hållbarhetsaktiviteter, såsom en workshop med 13 kommuner, AC-Net och två energibolag, som resulterade i en gemensam aktivitetsplan. Planen innehåller hållbara upphandlingskrav och hantering av invasiva arter vid grävprojekt.

Region Västerbotten har genomfört en regional behovskartläggning inför kommande bredbandsstöd och lämnat in en ansökan för ett nytt regionalt samverkansprojekt under hösten. Som regional bredbandskoordinator har Region Västerbotten också verkat för att främja en effektiv, säker och robust digital infrastruktur genom nätverksmöten, erfarenhetsutbyte och dialog med relevanta aktörer.

I övrigt kan även nämnas att en ny upphandling av telekommunikation har påbörjats för regionerna, kommunerna och kommunala bolag i både Norrbotten och Västerbotten.

Företagsstöd för hållbar utveckling

Region Västerbotten har en viktig roll i att bevilja företagsstöd som bidrar till hållbar utveckling i länet genom det statliga 1:1-anlaget. Stöden möjliggör investeringar som kanske inte annars skulle ha blivit av eller försenats. Stöden bidrar till starkare och mer livskraftiga företag. De statliga medlen har även förstärkts med ett EU-ramprojekt som gett ökade möjligheter att stötta företagen i Västerbotten under 2024.

Året har i övrigt präglats av ordinarie arbete med företags- respektive projektprocessen. Söktrycket på företagsstöd har under året varit högre till följd av ett något förbättrat ränteläge för företagen i Västerbotten. Det kan också handla om en större kännedom ute i länet om de stödformer som erbjuds utifrån det marknadsföringsarbete som genomförts. Under vår och höst skedde beredning av ansökningar kopplade till de utlysningar som genomförts utifrån EU-fonderna och regionala utvecklingsmedel. Beslut fattades av regionala utvecklingsnämnden under maj och november. Arbetet med att ta fram reviderat Regional serviceprogram för Västerbotten har genomförts under året och fastställdes av nämnden den 11 december efter avslutat remissförfarande.

En revidering av det styrande dokumentet Agenda för hållbar regional finansiering i början innebar att regionala utvecklingsnämnden beslutade om ett riktat stöd till energieffektivisering, i syfte att hjälpa företag att energieffektivisera och därigenom minska sin klimatpåverkan. Ett konsultstöd med fokus på digitalisering och internationalisering har även tagits fram, samt ett tillfälligt stöd till kompetensutveckling som företag som drabbats av Northvolts neddragningar i Skellefteå kan söka.

Innovationsledning i Västerbotten

Under 2024 har Region Västerbotten fortsatt att stärka det regionala innovationssystemet genom en rad strategiska insatser. Med utgångspunkt i den regionala innovationsstrategin 2022–2030 har fokus legat på att främja lärande, samverkan och kapacitetsutveckling för att möta de utmaningar som följer av den samhällsomställning som präglar norra Sverige. Genom riktade projekt och strategiska nätverksträffar har arbetet skapat en stabil plattform för innovation och omställning, vilket i sin tur stärker regionens konkurrenskraft och attraktionskraft.

Region Västerbotten koordinerade under året fyra nätverksträffar inom innovationsnätverket i Västerbotten, varav tre digitalt och en fysisk. Träffarna har behandlat statsstödsregler på området, kartläggning av Västerbottens nio styrkeområden för att skapa en djupare förståelse för utvecklingsbehoven, möjligheterna med dubbelanvändning (dual-usage), presentation från Vinnova och Västerbottens science parks, den fjärde träffen sammanfattade Region Västerbottens projektportfölj och introducerade resultaten från en näringslivsenkät som genomförts. De insamlade resultaten används nu för att identifiera styrkor och svagheter i innovationsekosystemet och för att diskutera framtida prioriteringar.

Under 2024 genomfördes en mätning av innovationskapaciteten i Västerbottens innovationsekosystem inom ramen för projektet Regional Innovationsledning i Omställning (RIO). Mätmodellen METRIC, som utvecklats av Region Västerbotten, användes för att samla in data från både primära och sekundära källor, i samarbete med fyra andra regioner (Region Skåne, Region Värmland, Region Östergötland och Region Örebro). Av totalt identifierade indikatorer kunde över 90 procent samlas in.

Förstudien Innovationsekosystem i Omställning i Västerbotten (iiOV), som påbörjades under året, syftar till att kartlägga styrkor och svagheter inom de nio styrkeområden som definieras i den regionala

innovationsstrategin.

Region Västerbotten utsedd till Regional Innovation Valley

Västerbotten har varit med i olika initiativ i diskussionerna att vidare utveckla Smart Specialisering i nästa programperiod, bland annat inom Partnerships for Regional Innovation Pilot (PRI) som nämndes ovan. Som en följd av detta arbete gick Region Västerbotten in med en ansökan för att tillhöra de 100 europeiska regionerna som utses som Regional Innovation Valleys och har också tilldelats denna utmärkelse under året, vilket kommer att generera möjligheter för finansiering och internationell samverkan. Siktet är att kunna hitta samarbetspartners för att utveckla konceptet ytterligare.

Analysarbete bidrar med kunskap

Agenda för strategiskt lärande är det styrdokument som styr uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin, RUS 2020-2030. Internt hos Region Västerbotten har uppföljningen av RUS under året ytterligare integrerats med regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning där en milstolpe under året har varit publicerandet av den första Resultat Västerbotten-rapporten för 2023. Ambitionen har varit att i möjligaste mån minska dubbelrapportering, och skapa synergier i hur den kunskap som samlas in, kan användas. Efter den första publikationen har ytterligare utveckling skett under året av process, kunskapsuppbyggnad, tekniska system och innehåll inför Resultat Västerbotten 2024 för att ännu bättre kunna beskriva arbetet med regional utveckling, både för aktörer i Västerbotten och för att kunna ha ännu bättre underlag för att rapportera till regeringen enligt förordning om resultatredovisning. Analyssamverkan Norr är ett formaliserat samarbete som år 2024 funnits i tio år. Samarbete driver den gemensamma hemsidan analysportalnorr.se som har en alltmer ökande trafik och där årets mest nedladdade rapport har över 4 000 nedladdningar. Inom analys publiceras löpande Månadsläge Västerbotten och det pågår arbete för att ytterligare dra nytta av de möjligheter som ges av digitala verktyg och AI.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

När delårsrapport per april 2024 upprättades lämnades prognos om prognosticerat underskott om 21 miljoner kronor. Förklaringen till detta tillskrevs kollektivtrafiken i helhet. Kollektivtrafikbolagen har under det föregående verksamhetsåret haft en hög kostnadsutveckling till följd av kostnadsökningar för såväl drivmedel som arbetskraft, lån och inflation. Under året har dock kollektivtrafikbolagen lämnat kraftigt förbättrade prognoser bland annat som en följd av förändrad lagstiftning om reduktionsplikt samt engångseffekter som exempelvis aktieförsäljning. För året som helhet kommer den regionala kollektivtrafiken att redovisa ett positivt utfall mot budget med 9,7 miljoner kronor (exkl. finansnetto). Det kraftigt förbättrade resultatet tillskrivs bland annat de faktorer som tidigare nämnts här ovan, ökade biljettintäkter och minskade kostnader för drivmedel, men del av det förbättrade resultatet mot prognos kan även tillskrivas kostnadsreducerande åtgärder som genomförts under året. Det ska dock understrykas att 2024 års goda utveckling inte kan ses som en garanti för liknande positiv utveckling under 2025. Det råder osäkerhet kring den fortsatta ekonomiska utvecklingen under 2025.

Redovisningsprinciperna för leasing och hyresavtal har ändrats. Rekommendationen finns i RKR R5 Redovisning av leasing- och hyresavtal och gäller enligt Lag 2018:597 om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Ändringen innebär att finansiell leasing ska redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen och medför att avskrivnings- och räntekostnader ska tas upp i resultaträkningen. Dessutom bokas en långfristig skuld upp i balansräkningen. Tidigare bokfördes och budgeterades detta enbart som hyreskostnader i resultaträkningen.

I början av året tillskrev nämnden regionfullmäktige om äskande om utökad budgetram på 1,4 miljoner kronor per år för finansiering av Norrbotniabanan AB. Regionfullmäktiges beslut innebär att finansieringen för Norrbotniabanan AB 2024 belastar regionala utvecklingsnämndens budgetram. Förslag till beslut motiverades av Region Västerbottens hårt ansträngda ekonomi. Inför Regionplan 2025 har Norrbotniabanan AB beaktats, och nämnden har i samband med fullmäktiges beslut om regionplan inklusive nämndsramar fått en budgetram där 1,4 miljoner kronor anvisas för Norrbotniabanan AB.

Under 2024 har tecknande om samverkansavtal med Trafikverket dröjt, med sent besked om att avtal tecknats för 2025 för busstrafik respektive för tågtrafik i samma nivå som 2024. För tågtrafiken innebär det faktum att avtal är tecknade i samma nivå som 2024 att ersättningen är 43 miljoner lägre än det som Norrtåg och Trafikverket tillsammans kommit fram till är kostnadsnivå för den trafik som ska ingå i samverkansavtalet. Kostnadsmässig effekt blir en ökad kostnad om 12,9 miljoner kronor för Region Västerbottens del.

Regionfullmäktige har den 18 juni beslutat om Norrtåg 2040 - en tågvision. Norrtåg har tillsammans med de fyra nordliga länen tagit fram en inriktningsplan för utvecklingen av den framtida regionala tågtrafiken i norra Sverige. Den fastställda tågvisionen uttrycker en samsyn inför de förändringar som planeras och som förutsätter större infrastrukturinvesteringar i form av fordon som kan trygga tågtrafiken de kommande 15-20 åren. Detta innebär att kommande investeringar inför fordonsanskaffning behöver inarbetas i Region Västerbottens investeringsplan i god tid, redan inför 2026. Då tågfordonen leasas i form av finansiell leasing, så blir vad som anges ovan om redovisningsprinciper för leasing- och hyresavtal av stor vikt att beakta i kommande investeringsplanering.

Norra Sverige befinner sig i en omställning som ställer krav på stärkt infrastruktur. Omställningen kommer att behöva stora mängder energi, väl fungerande elnät, och ett transportsystem i länet som stödjer kraftigt ökade transporter på väg- och järnväg. Den positiva utvecklingen märks i form av större etableringar men även i uppstart och expansion av företag runt om i länet. Fortsatta insatser behövs som stödjer en hållbar regional utveckling i hela Västerbotten, inte minst som en följd av de utmaningar som Northvolt under senare delen av hösten 2024 ställts inför och som påverkar många andra aktörer lokalt, regionalt, nationellt men även internationellt. Det är dock viktigt att understryka i detta sammanhang att den gröna samhällsomställningen inte är avgränsat till en enda aktör, och omfattar hela samhället.

Det regionala utvecklingsuppdraget, präglat i hög grad av samverkan och samhandling med andra aktörer, bygger i stor utsträckning på att bidra och stödja andra aktörers initiativ och genomförande. Det medför att minskade bidrag och resurser hos andra aktörer kan ge direkt genomslag för genomförbarhet av regionala utvecklingsinsatser, likväl som Region Västerbottens egna resurser för regional utveckling och prioriteringar av desamma givetvis också påverkar andra aktörer utanför organisationen. Ett sådant konkret exempel är den statliga finansieringen av regional kultur inom den så kallade kultursamverkansmodellen inom vilken stat, region och kommun samfinansierar välfärdsområdet. Från och med 2024 räknas inte anslag 1:6 utgiftsområde 17 regional kultur upp. Detta kombinerat med effekterna av inflation och kostnadsökningar gjort att kulturverksamheter i Västerbotten har en utmanande utveckling som har stor påverkan på genomförandet av insatser.

Inför 2024 reducerades budgetramen för nämnden motsvarande 8 miljoner kronor. Detta innebär att ambitionsminskningar görs under 2024 och framåt, med risk för att kärnverksamheten över tid utarmas på bekostnad av det regionala utvecklingsuppdragets fullgörande. Det anställningsstopp som infördes i april 2023 och fortfarande gäller påverkar förutsättningarna att hantera befintliga uppdrag, men även förutsättningarna att initiera och ta sig an nya projekt och uppdrag på sikt. Om ökad projektifiering sker för att möta minskade egna resurser så är en möjlig framtid där projektfinansiering uteblir, riskabel.

2.3 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Uppföljning av fullmäktiges mål

I regionala utvecklingsnämndens verksamhetsplan för 2024 har de sex fullmäktigemål som regionfullmäktige riktat till regionala utvecklingsnämnden omsatts till delmål. Respektive delmål följs upp med en eller flera indikatorer. Årsrapport 2024 är regionala utvecklingsnämndens sista fördjupade uppföljning av året. I följande avsnitt redovisas en samlad bedömning av måluppfyllelse för de delmål som regionala utvecklingsnämnden fastställt utifrån de regionmål som riktats till nämnden i den utsträckning som en sammanvägd bedömning kunnat göras vid denna tidpunkt.

För målen görs en helhetsbedömning av måluppfyllelse och för indikatorerna bygger bedömningen på utfall i förhållande till målnivån som är satt i nämndplan för 2024. Helhetsbedömning av måluppfyllelse innebär att bedömning görs dels av utfall av indikatorer, dels utifrån en kvalitativ bedömning av de aktiviteter och insatser som genomförts under rapporteringsperioden och hur dessa bedöms ha bidragit till måluppfyllelse eller om avvikelser kan konstateras. Se bilaga, sammanställning delmål - aktiviteter.

För de prognoser om måluppfyllelse som lämnas vid denna tidpunkt tillämpas försiktighetsprincip. För

bedömning om helt uppfylld, krävs att samtliga indikatorer visar på utfall motsvarande 100 procent av målvärde eller högre, samt att alla planerade aktiviteter mot delmålet är avslutade alternativt har status pågående enligt plan.

De aktiviteter som är pausade, eller klara med avvikelse har bedömts bidra delvis till måloppfyllelse. De aktiviteter som är försenade eller ej påbörjade, bedöms ej bidra till måloppfyllelse i den sammanvägda bedömningen.

Nämndens uppdrag och ansvar handlar i stor utsträckning om att leda, utveckla, följa upp och samordna det regionala utvecklingsarbetet i länet. Uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig regleras genom lag, förordningar och tilldelade uppdrag, men även genom nämndens reglemente. Många insatser sker tillsammans med och genom andra aktörer som exempelvis myndigheter, kommuner, näringsliv och det civila samhället bland andra. Det regionala utvecklingsansvaret är kopplat till länets geografi och omfattar samtliga intressenter inom Västerbottens läns gränser. Invånare, ideell sektor, kommuner, statliga myndigheter, akademi och näringsliv - alla som kan bidra till länets utveckling. Detta skiljer det regionala utvecklingsuppdraget från regionernas andra välfärdsuppdrag då den egna verksamheten utgör en mindre del av det som görs inom uppdraget samlat.

Bedömning av mål

Status	Färg
Målet uppfylls helt	
Målet uppfylls delvis	
Målet uppfylls inte	

Bedömning av indikator

Status	Kriterie	Färg
Målvärdet uppfylls helt	100 procent av målvärde eller högre	
Målvärdet uppfylls delvis	80 -99 procent av målvärde	
Målvärdet uppfylls inte	Under 80 procent av målvärde	

Sammanfattning

Regionmål	Delmål	Prognos
Mål 1. Trygga uppväxtvillkor	Delmål 1.1 RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 1.2 RUN utvecklar en struktur där barn- och ungdomsperspektivet beaktas i det regionala utvecklingsuppdraget	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 2. Goda levnadsvillkor	Delmål 2.1 RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 2.2 RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret	 Mål kommer delvis uppfyllas

Regionmål	Delmål	Prognos
Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten	Delmål 3.1 RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner som utgår från lokala och regionala behov för en hållbar regional utveckling i Västerbottens län	 Mål kommer helt uppfyllas
	Delmål 3.2 RUN investerar i hållbar regional utveckling där finansierade regionala utvecklingsinsatser, projekt och företagsstöd, använder hållbarhet* som hävstång för stärkt innovationsförmåga och för att identifiera hållbara lösningar på samhällsutmaningar. * Med hållbarhet avses social (jämskilldhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) samt ekonomisk.	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 3.3 RUN utvecklar strukturer för att främja länets export, etableringar, internationella investeringar samt en ekonomisk transformation genom smart specialisering	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 3.4 RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 3.5 RUN utvecklar länets infrastruktur- och transportsystem ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 3.6 RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare	 Mål kommer helt uppfyllas
	Delmål 3.7 RUN utvecklar sin strategiska analys, planering och uppföljning av det regionala utvecklingsuppdraget	 Mål kommer helt uppfyllas
	Delmål 3.8 RUN utvecklar strukturer som stärker kapacitet och förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället	 Mål kommer helt uppfyllas
	Delmål 3.9 RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och bidrar till förutsättningar för snabb omställning	 Mål kommer helt uppfyllas
	Delmål 3.10 RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet	 Mål kommer delvis uppfyllas

Regionmål	Delmål	Prognos
Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare	Delmål 5.1 Det ska finnas ett tillitsfullt förhållningssätt för ledning och styrning mellan chefer och medarbetare som bygger på delaktighet, förtroende och respekt	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion	Delmål 6.1 RUN bidrar till förutsättningar för att öka livsmedelsproduktionen i Västerbotten samt verkar för en ökad efterfrågan på livsmedel från Västerbotten i alla sektorer	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 6.2 RUN bidrar till en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan	 Mål kommer delvis uppfyllas
	Delmål 6.3 RUN agerar som föregångare i den gröna omställningen och verkar för cirkulär ekonomi och hållbar resurshushållning	 Mål kommer delvis uppfyllas
Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation	Delmål 7.1 RUN uppfattas som en attraktiv samarbetspartner kring innovation som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet till innovation hos aktörer i Västerbotten.	 Mål kommer helt uppfyllas

Uppföljning av regionmål

Mål 1. Trygga uppväxtvillkor

Delmål 1.1 RUN bidrar till att barn och unga har möjlighet till eget skapande och god tillgång till kultur

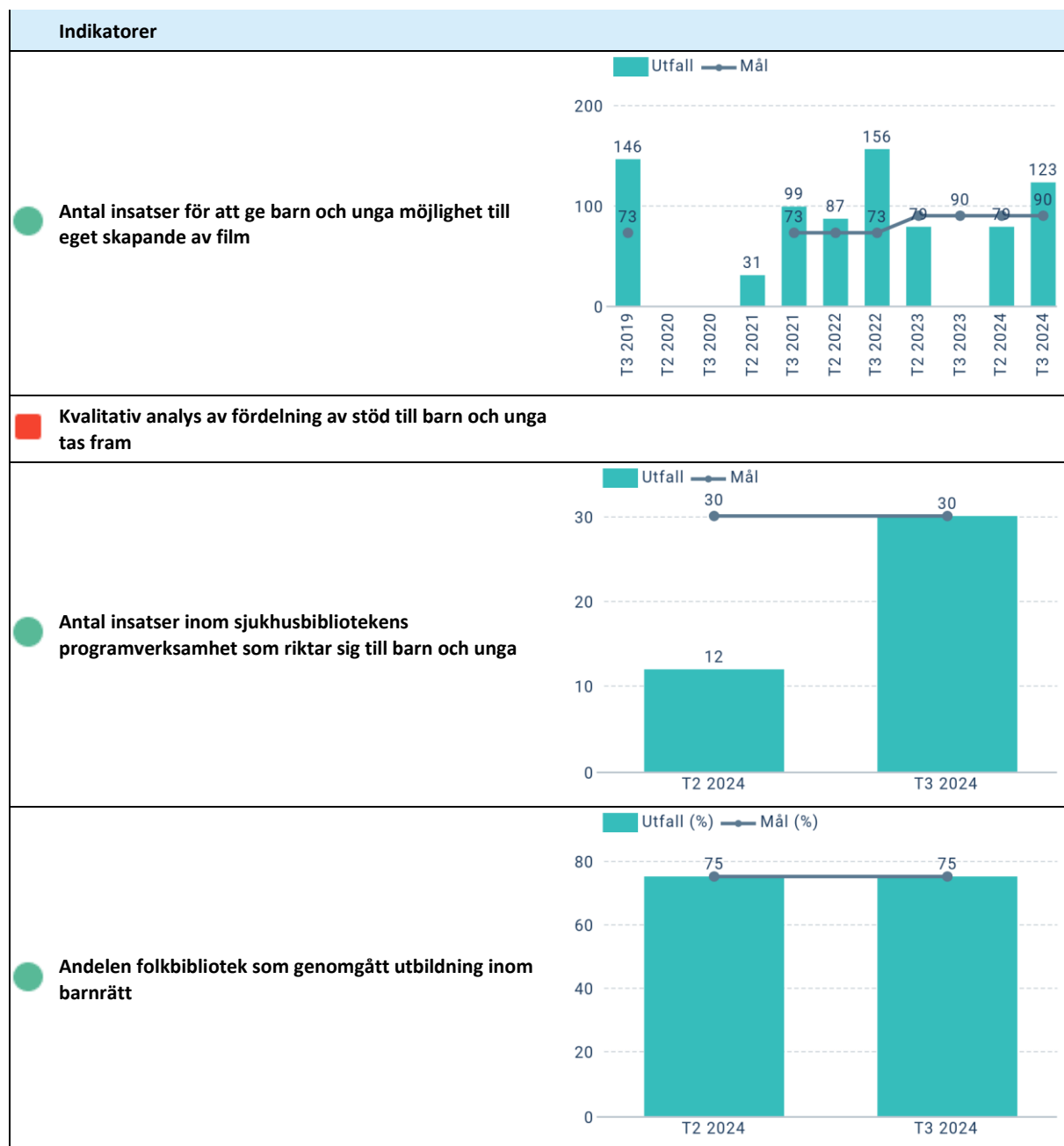
Analys

Den sammanvägda bedömningen av måluppfyllelse vid årets slut är att delmålet är delvis uppfyllt.

Trots utmanande förutsättningar har den regionala kulturverksamheten genomfört flertalet insatser och projekt i syfte att stärka och säkerställa tillgång till kultur för barn och unga i länet under året, bland annat genom Film i Västerbotten, Regionbibliotek Västerbotten samt funktionen för offentlig konst. Sammanfattningsvis har den regionala kulturverksamheten haft en rad utmaningar under året härledda till otillräckligt stöd vad gäller IT, upphandling och ekonomistöd. Det har medfört att den regionala kultursamordningen under året haft ett betydande merarbete vilket gjort att man tvingats prioritera ned viktigt och nödvändigt analysarbete som syftar att stärka den bidragsgivning som görs till aktörer som riktar sig mot barn och unga. Som följd av det anställningsstopp som råder inom Region Västerbotten så har en tjänst som tidigare arbetat med barnkonventionens tillämpning inte kunnat återbesättas och därmed har ett antal aktiviteter riktade mot barn och unga påverkats.

Flertalet aktiviteter har genomförts med direkt påverkan för målgruppen barn och unga. Till exempel har programverksamheten på sjukhusbiblioteken under 2024 satsat stort på att erbjuda målgruppen barn och unga på sjukhus ett större antal aktiviteter. Det har rört sig om alltifrån besök av sjukhusclowner och tipspromenader till planering av litteratur för barn som närstående. Under året har sex filmer om språkstimulerande arbetssätt i förskolan producerats, de finns att ta del av på webbplatsen småprat.se och har även spridits via Region Västerbottens sociala medier under sommaren. Under året har även en barn- och ungrappport tagits fram som sammanställer verksamheternas arbete inom målområdet barn och ungas

möjligheter till eget skapande och möjligheter att ta del av kultur inom kulturplaneperioden 2020-2023. För att utveckla samverkan inom barn- och ungdultuområdet för att stödja barn och ungas kulturutövande i länets kommuner har två årliga samverkansmöten genomförts med de regionala främjandeverksamheterna.

Delmål 1.2 RUN utvecklar en struktur där barn- och ungdomsperspektivet beaktas i det regionala utvecklingsuppdraget

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt vid årets slut utifrån en sammanvägd bedömning av utfall av indikator och aktiviteter.

Indikatorn om att en struktur finns för att systematiskt beakta barn- och ungdomsperspektiv vid framtagande av planer, strategier och agendor har inte nåtts fullt ut vid årets slut till följd av behov att omprioritera utifrån begränsade resurser. Aktiviteter har dock genomförts som bedöms i stor utsträckning bidra till det fortsatta arbetet:

Inom Regionbiblioteket har det gjorts en satsning utifrån den struktur som gäller för Region Västerbotten övergripande om barnrätt, tre medarbetare är nu färdigutbildade barnrättsombud.

Inom näringsliv och samhällsbyggnad har man under året undersökt möjligheterna att inhämta barn och ungas syn och perspektiv på regionen genom att kartlägga och nyttja de resurser som redan finns samt att undersöka intresset av LUPP (se <https://www.mucf.se/uppdrag/ungdomsenkaten-lupp>). Utifrån arbetet stod det klart att ingen undersökning har genomförts ur ett sammanhållet regionalt perspektiv i Västerbotten, och att det inte heller fanns något större intresse av att genomföra en gemensam insats genom LUPP. Däremot finns flera separata undersökningar som trots sin splittrade bild skulle utgöra ett gediget material, som tillsammans eventuellt skulle kunna ge en bättre bild av barn och ungas syn på regionen, regional utveckling, och det arbete som regionala utvecklingsförvaltningen ansvarar för. Samverkan har sökts med olika enheter och verksamheter inom Region Västerbotten, och möjligheterna att nyttja materialet undersöks ännu vid utgången av året.

Det kan i sammanhanget även nämnas att temat även lyftes vid Mötesplats Lycksele utifrån sessioner på temat utifrån barn och ungas röster i samhällsomvandlingen, och att en avsiktsförklaring har upprättats mellan Regionala utvecklingsförvaltningen och Youth up North 2030 (som har i uppdrag att lyfta barn och ungas perspektiv).

Fortsatta diskussioner behövs för att utveckla former för att systematiskt beakta barn- och ungdomsperspektiv vid framtagande av planer, strategier och agendor. Fortsatta insatser kommer att göras under 2025 i samband med översyn av nämndplan, samt även kunna beaktas i den aktualitetsöversyn som planeras av regionala utvecklingsstrategin. Under året har verksamhetsutvecklare samt även andra representanter från regionala utvecklingsförvaltningen deltagit digitalt vid nätverksträffar som myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) bjudit in till. MUCF har uppdraget att ta fram och sprida kunskap om ungas levnadsvillkor och civilsamhällets villkor. Den 10 april anordnades en regionträff på temat Unga och civilsamhället som kraft för regional utveckling. Den 24 oktober bjöd MUCF in till en nätverksträff med fokus på att öka motståndskraften mot hot och hat. En inventering har påbörjats för att om möjligt kartlägga vilka underlag och statistik som finns att tillgå om barn och ungas villkor i Västerbotten, med utgångspunkt i regional utveckling.

Indikatorer	
	Struktur för att systematiskt beakta barn- och ungdomsperspektiv vid framtagande av planer, strategier och agendor finns

Mål 2. Goda levnadsvillkor

Delmål 2.1 RUN verkar för att länets invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt vid årets slut, även om den regionala kulturverksamheten under året har nått och i många fall överträffat delmålet beskrivna ambitioner. Dock har verksamheten i hög utsträckning påverkats av anställningsstopp och påverkan på personella resurser. Detta har inneburit att omprioriteringar behövt göras, bland annat har planerade aktiviteter för att ta fram och förankra en metod för analys av aktiviteter inte kunnat genomföras fullt ut.

Närvaron av regionalt finansierade verksamheter i regionens kommuner följs genom antalet aktiviteter som registreras i Kulturdatabasen. Det är viktigt att komma ihåg att Region Västerbotten denna uppgift redovisar de aktiviteter som rapporteras av verksamheter som får finansiering via kultursamverkansmodellen. Region Västerbotten stödjer även andra kulturverksamheter som inte redovisar i kulturdatabasen. Indikatoren innebär även viss eftersläpning, då det är 2023 års uppgifter som registreras och följs upp under 2024. Under 2023

genomförde de regionala kulturverksamheterna som ingår i kultursamverkansmodellen sammanlagt 2133 aktiviteter. Det innefattar ungefär lika många som 2022 (2139). Av dessa aktiviteter är 955 stycken, eller 44,7 procent, riktade mot barn och unga. Vilket är ungefär likt föregående år 2022 (942 stycken). Under året har rättelse av sammanställda uppgifter över åren genomförts. 121 183 personer besökte ovanstående aktiviteter under 2023. Det är en nedgång på närmare 23 500 personer jämfört med 2023 (144 749). Nedgång går att finna i fler än tio av länets kommuner, men störst nedgång återfinns i de större städerna: I Skellefteå från 58 321 till 52 922 och i Umeå från 71 600 till 56 727 personer.

23,4 procent av besökarna var barn och unga, vilket innefattar en nedgång på ca 1 procent från föregående år. Antalet besökare som är barn och unga har sjunkit från 35 518 personer 2022 till 28 361 personer 2023. Nedgången likt ovan går också att finna i närmare tio av länets kommuner, med störst skillnad i de större städerna: Lycksele från 1057 till 538, Skellefteå från 15 369 till 14 655 och Umeå från 12 201 till 9 017 personer.

Film i Västerbotten stöttar länets filmproduktion bland annat genom att medfinansiera filmproduktioner. Antalet medfinansierade produktioner uppgår till 38 för verksamhetsåret 2024. Målsättningen för året som helhet har med andra ord överträffats, och indikerar ett fortsatt stort behov av ekonomiskt stöd. Ökningen kan tillskrivas att mer medel frigjordes under året. Samtidigt möter filmbranschen utmaningar såsom minskad produktion från streamingtjänster, inflation och nedskärningar hos centrala finansiärer som Svenska Filminstitutet och SVT. Avsaknaden av en regional filmfond i Västerbotten innebär att många produktioner förläggs i andra regioner, vilket försämrar möjligheterna för lokala bolag att utveckla långfilmer, tv-serier och dokumentärer.

Kompetensutveckling och nätverksstärkande initiativ har haft en positiv inverkan. Projekt som *In Focus*, *Norrländ Brinner* och *Northern Motion* har bidragit till att utbilda filmskapare och stärka nätverk. Plattformar som Umeå Filmfestival och andra regionala och internationella festivaler har ytterligare möjliggjort möten mellan filmskapare och deras publik.

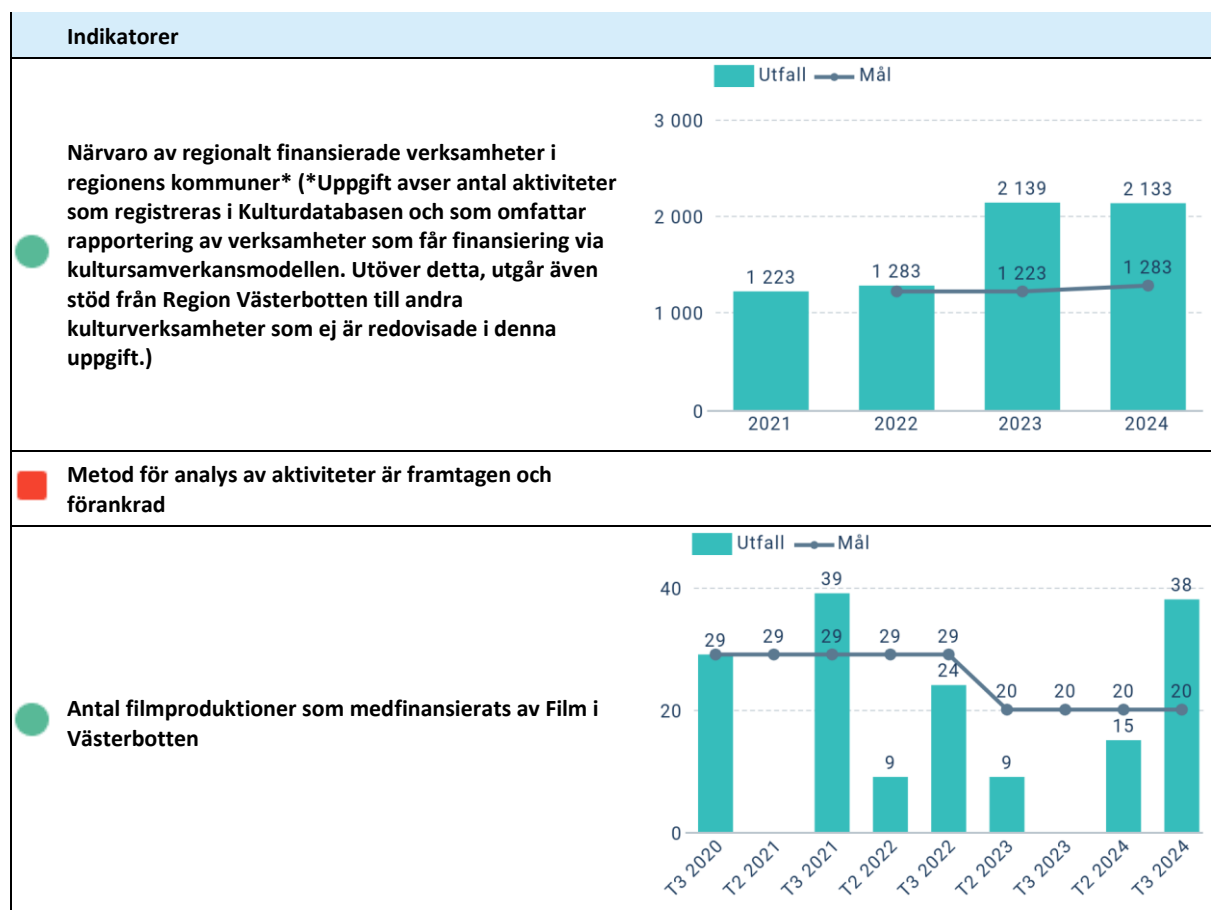
Utöver de indikatorer som följts upp under året, så bidrar även genomförda aktiviteter till den sammanvägda bedömningen om måluppfyllelse vid årets slut. Här kan bland annat nämnas att Region Västerbottens kulturverksamhet i dagsläget är en viktig aktör för att främja det samiska kultur- och samfundslivet genom en rad riktade stöd och bidrag från verksamhetsstöd till stipendium. Syftet är att leva upp till 2 § femte stycket regeringsformen (RF) som stadgar att främja det samiska kultur- och samfundslivet som understöds i den regionala kulturplanen för Västerbotten. Några exempel på insatser där Region Västerbotten deltagit under 2024 är Jåhhr, samiskt residens i Tärnaby i samarbete med Riksteatern; den första utlysningen någonsin av samisk slöjdstipendier; repatrieringsarbete vid Skogs- och samemuseet i Lycksele; regionalt stöd till Lycksele sameförening; deltagande vid Arctic art summit, stöd till den samiska bokbussen Julia Maja samt Messie - ett samiskt språkcenter för 0-3-åringar, för att nämna några insatser.

Under året har Regionbiblioteket genomfört ett skrivlustläger för unga skrivare på Strömbäcks folkhögskola i juni, i samarbete med Regionbibliotek Västernorrland och Regional biblioteksutveckling i Jämtland/Härjedalen. Elva unga skribenter deltog från Västerbotten.

För att stärka villkoren för professionella kulturskapare har olika initiativ och aktiviteter genomförts under året. Bland annat tagit sig uttryck i att Konstnärernas Riksorganisation (KRO) i Västerbotten deltagit i Kulturbedringsnämndens möte i syfte att delge sin hållning när det gäller förutsättningarna för fria professionella konstnärers möjligheter att verka i Västerbotten. KRO lyfte även regionens specifika ansvar när det gäller 1 procentsregeln som styr regionens investeringar i konst i de egna lokalerna.

Under året har funktionen för offentlig konst arbetat fram ett underlag för den konstnärliga gestaltningen i regionens egna lokaler. Riktlinjer för offentlig konst och gestaltning har som syfte att stödja funktionens medarbetare samt övriga verksamheters medarbetare och chefer i hur arbetet med offentlig gestaltning genomförs utifrån politiska ambitioner över tid men även nu gällande lagar och avtal. Under 2024 så har ett stort antal om- och tillbyggnads beslut tagits som via 1-procentsregeln kräver insatser från en särskild konstprojektledare som behöver arbeta när fastighetsavdelningens byggprojektledare. Det största investeringarna sker i Skellefteå men även Lycksele och Norrlands universitetssjukhus har omfattande behov av ny- och tillbyggnad. Uppdragen har tillgodosetts av upphandlade företag men på grund av hög arbetsbelastning på upphandlingsavdelningen så har fastighet och regionakulturverksamhet enats om att projekteraställa en konstprojektledare som kommer leda arbetet under de kommande tre åren.

Gällande ambitionen att stärka samverkan med folkhälsoenheten har samtal påbörjats rörande ansökningar som tangerar både kultur- och folkhälsoområdet. I samarbete har ett antal projekt kunnat hanteras lyckosamt, bland annat inom det samiska området. Det finns fortsatta behov av att utveckla samverkan, där bland annat samtal om stödformer till grupper och insatser som idag hamnar utanför respektive förvaltnings stödstrukturer behöver lyftas.

Delmål 2.2 RUN stärker sin förmåga till civil beredskap med utgångspunkt i det regionala utvecklingsansvaret

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt.

Vid årets slut har 23 medarbetare registrerat att man slutfört introduktionsutbildning i civil beredskap som erbjuds på Region Västerbottens utbildningsplattform Lärande region. Detta motsvarar 22,3 procent av medarbetarna. Dock finns här ett mörkertal, då fyra verksamheter/enheter valt att gemensamt gå igenom introduktionsutbildningen vid arbetsplatsträff alternativt vid särskilt gemensamt tillfälle. I utbildningsplattformen informeras om att tanken är att utbildningsfilmen ska kunna gås igenom vid arbetsplatsträff, eller användas som introduktionsmaterial för nyanställda. Dock saknas funktionaliteten i systemet att rapportera sådan gruppvis genomförd utbildning då de medarbetare som samlats vid en sådan arbetsplatsträff eller gemensam samling. Det medför att dessa medarbetare inte registrerats som ha genomgått utbildningen ifråga och därmed inte innefattas i uppgiften som inhämtats ur Lärande region. Den indikator som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse har ett rapporterat utfall som är för lågt, till följd av hur deltagande kan rapporteras i utbildningsportalen. Då indikatorn fortsatt kommer att följas inom Region Västerbotten, och även inom ramen för regionala utvecklingsnämndens nämndplan, kommer förutsättningarna för att följa upp genomgången utbildning att ses över.

Flertalet aktiviteter och insatser har genomförts eller initierats under året som syftar till att stärka nämndens

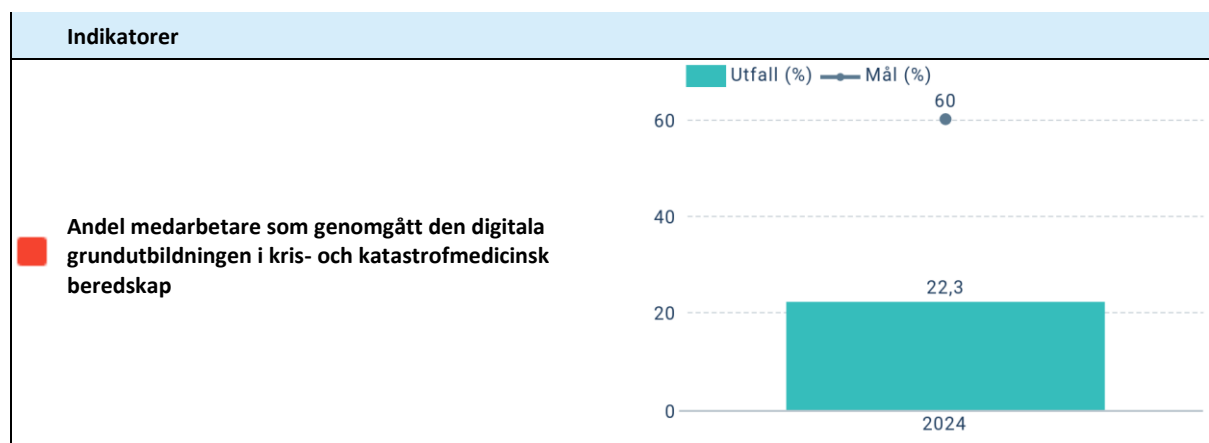
förmåga till civil beredskap. Under perioden har regionala utvecklingsförvaltningen deltagit i möte kring kultur och beredskap inom ramen för samverkansrådet mellan Länsstyrelsen Västerbotten och de statliga kulturmyndigheterna.

Interna insatser inom förvaltningen har även genomförts i termer av riktade informationsinsatser om digital säkerhet och informationssäkerhet. En regionövergripande utbildning i cybersäkerhet som riktar sig till medarbetare har skickats ut under våren. Ytterligare utbildningar planeras med tyngdpunkt på cybersäkerhet, lösenordshantering, bedrägerier och phishing.

Flertalet informationer har gått ut via epost till förvaltningens medarbetare om digital säkerhet och informationssäkerhet. Träffar har genomförts under våren i kombination med att man från centralt håll inköpt en utbildning i cybersäkerhet som under våren skickats ut. Ytterligare utbildningar planeras med tyngdpunkt på cybersäkerhet, lösenordshantering, bedrägerier och phishing. Arbetet är löpande eftersom förutsättningarna förändras hela tiden, så även hotbilden. Arbeta är också initierat från centralt håll kring riskhantering för systemstöd som används inom regionala utvecklingsförvaltningen.

Inför revidering av krisberedskapsplan för den regionala kollektivtrafiken, är ett nätverk med grannlän samt Norrtåg under etablering. Planering för gemensamt arbete såväl med Länstrafiken som med övriga län pågår, En säkerhetsskyddsanalys, ledd av beredskapssamordnare från Region Västerbotten, har genomförts för kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken. Under 2024 har en drivmedelsstrategi tagits fram som berör även beredskapsfrågor kopplat till drivmedel inom den särskilda och allmänna kollektivtrafiken.

Under hösten har även ett arbete med kontinuitetshantering inom regionala utvecklingsförvaltningen initierats, arbetet fortgår under 2025.

Mål 3. Ett attraktivt och hållbart Västerbotten

Delmål 3.1 RUN har en nära och tillitsfull samverkan med länets kommuner som utgår från lokala och regionala behov för en hållbar regional utveckling i Västerbottens län

Analys

Delmålet bedöms helt uppfyllt.

Under året har utvärdering av samverkan mellan Region Västerbotten och länets kommuner genomförts enligt plan. Resultatet har sammanställts i en rapport, en halvtidsutvärdering, som sammanfattar fokusgruppernas svar på frågorna och sammanfattar bilden av nuvarande överenskommelse. Rapporten innehåller också beskrivningar över sådant som bedöms behöva ingå eller förändras i eventuellt kommande överenskommelse. Rapporten har antagits av primärkommunala delegationen den 21 november och därefter delgivits regionala utvecklingsnämnden. Resultatet av halvtidsutvärderingen kommer att tas tillvara i det fortsatta arbetet med att utveckla samverkan utifrån parternas behov och förutsättningar. Andra aktiviteter under året som är värt att nämna är insatser för att se över informationen om samverkan för regional utveckling på Region Västerbottens

hemsida. Behov av att fortsätta arbetet med att se över hur information om samverkan kommuniceras och tillgängliggörs har identifierats. Fortsatta insatser kommer att genomföras under 2025. På tjänstepersonnivå hålls exempelvis månatliga träffar där samordnare för Region Västerbotten, Region 10 och Umeåregionen möts. Andra insatser för att utveckla samverkan med länets kommuner som utgår från lokala och regionala behov är de strategiska råd som etablerats som stöds och samordnas av Region Västerbotten men samlar representanter för länets kommuner i gemensamma frågor kopplade till digitalisering, kompetensförsörjning samt samhällsplanering.

Indikatorer	
	Utvärdering av överenskommelse mellan Region Västerbotten och länets kommuner är genomförd

Delmål 3.2 RUN investerar i hållbar regional utveckling där finansierade regionala utvecklingsinsatser, projekt och företagsstöd, använder hållbarhet* som hävstång för stärkt innovationsförmåga och för att identifiera hållbara lösningar på samhällsutmaningar. * Med hållbarhet avses social (jämskilldhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner), ekologisk (miljö och klimat) samt ekonomisk.

Analys

Delmålet har uppnåtts delvis under året. Två av fyra indikatorer uppnår målvärdena, en indikator visar på delvis måluppfyllelse och en indikator visar på att målet ej kunnat nås under året.

Totalt har 140 967 678 kr via anslag 1:1 beviljats till företag och projekt år 2024 i stöd. Av dessa beviljades 48 881 328 kr (inklusive återtag och återföringar under 2024) i företagsstöd inklusive kommersiell service (8 421 741 kr) och 90 317 626 till projekt samt 1 768 724 kr till uppföljning och utvärdering. Därutöver har 42 894 241 kronor i EU-medel beviljats till företag genom ett ramprojekt, samt 16 025 772 kr i statliga särskilda medel till kommersiell service.

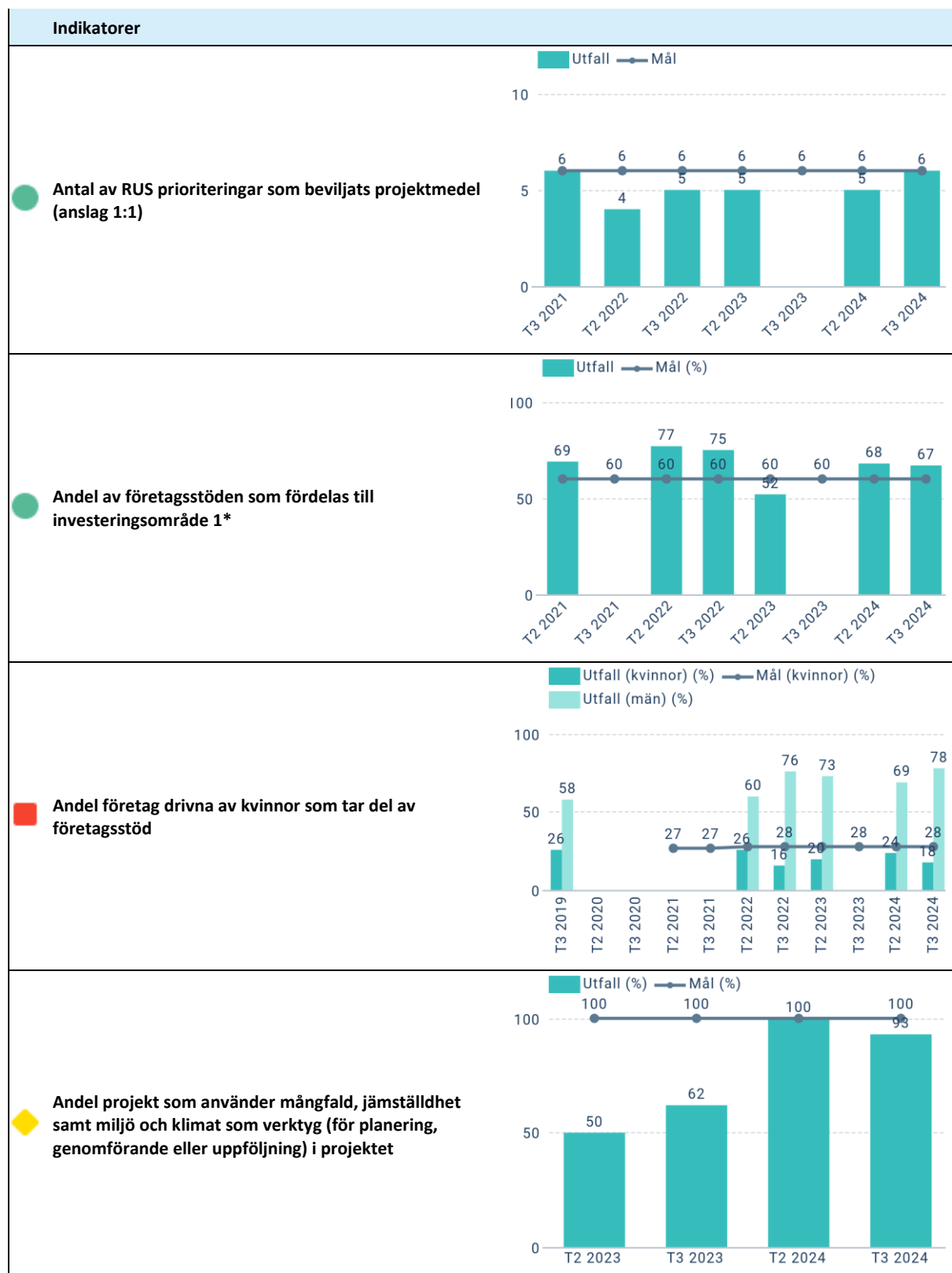
Av totalt beviljade företagsstöd har 67 procent beviljats till investeringsområde A (1), vilket är betydligt mer än målet på 60 procent. Investeringsområde A utgörs av Bjurholm, Dorotea, Lycksele, Malå, Norsjö, Sorsele, Storumans, Vilhelmina, Vindeln och Åsele kommuner. Då tillgången på medel har varit god i relation till efterfrågan har det varit möjligt att bevilja bra ansökningar om företagsstöd utan att behöva prioritera mellan de olika investeringsområdena.

Andelen kvinnor som tar del av företagsstöd ligger under målet och sjunker i jämförelse med året innan. I år beviljades 18 procent av stöden till kvinnor, jämfört med 22 procent år 2024. Insatser för att nå fler kvinnor görs bland annat genom deltagande på träffar för företagande kvinnor. Att det finns ett särskilt stöd (tillväxtcheck) som är riktad mot kvinnor och utomnordiskt födda påverkar antal ansökningar från kvinnor positivt. Försättningsvis går de största stöden till företag som drivs av män, då det ofta rör sig om stora investeringar inom tillverkningsindustrin vilket är en bransch där det finns få kvinnor som företagsledare. Arbetet för att nå fler kvinnor kommer att fortsätta under nästa år.

Under 2024 har totalt 58 projekt beviljats 92 086 350 kr (inklusive 2 mkr till *Uppföljning och utvärdering samt licenskostnad Nyps 2024*). Av dessa beviljades 24 750 732 kr till RUS-prioritering 1 (16 st ansökningar), 12 050 947 kr till RUS-prioritering 2 (8 st. ansökningar), 9 176 276 kr till RUS-prioritering 3 (3 st. ansökningar), 21 652 448 kr till RUS-prioritering 4 (16 st. ansökningar), 808 661 kr till RUS-prioritering 5 (2 st. ansökningar) och 21 878 562 kr till RUS-prioritering 6 (12 st. ansökningar). Region Västerbotten når därför målet med att bevilja projektstöd inom samtliga sex RUS-prioriteringar. Antalet ärendet som beviljats har på totalen ökat något (50 projekt beviljades under 2024). Det finns inget mål om att alla RUS-prioriteringar beviljas lika mycket projektmedel per år utan detta styrs i stor utsträckning av behoven i länet.

Samtliga beviljade projekt använder ännu inte mångfald, jämskilldhet samt miljö och klimat som verktyg i projekt. Av de tre aspekterna är miljö och klimat den som används minst som verktyg i projekt medan jämskilldhet samt mångfald används oftare. Det kan finnas olika orsaker till varför alla projekt inte använder mångfald, jämskilldhet samt miljö och klimat som verktyg. Orsakerna kan vara allt från bristfällig registrering av

data i ärendehanteringssystem till låg kunskap om hållbarhetsintegrering hos sökande. Detta är ett utvecklingsområde under kommande år.

Delmål 3.3 RUN utvecklar strukturer för att främja länets export, etableringar, internationella investeringar samt en ekonomisk transformation genom smart specialisering

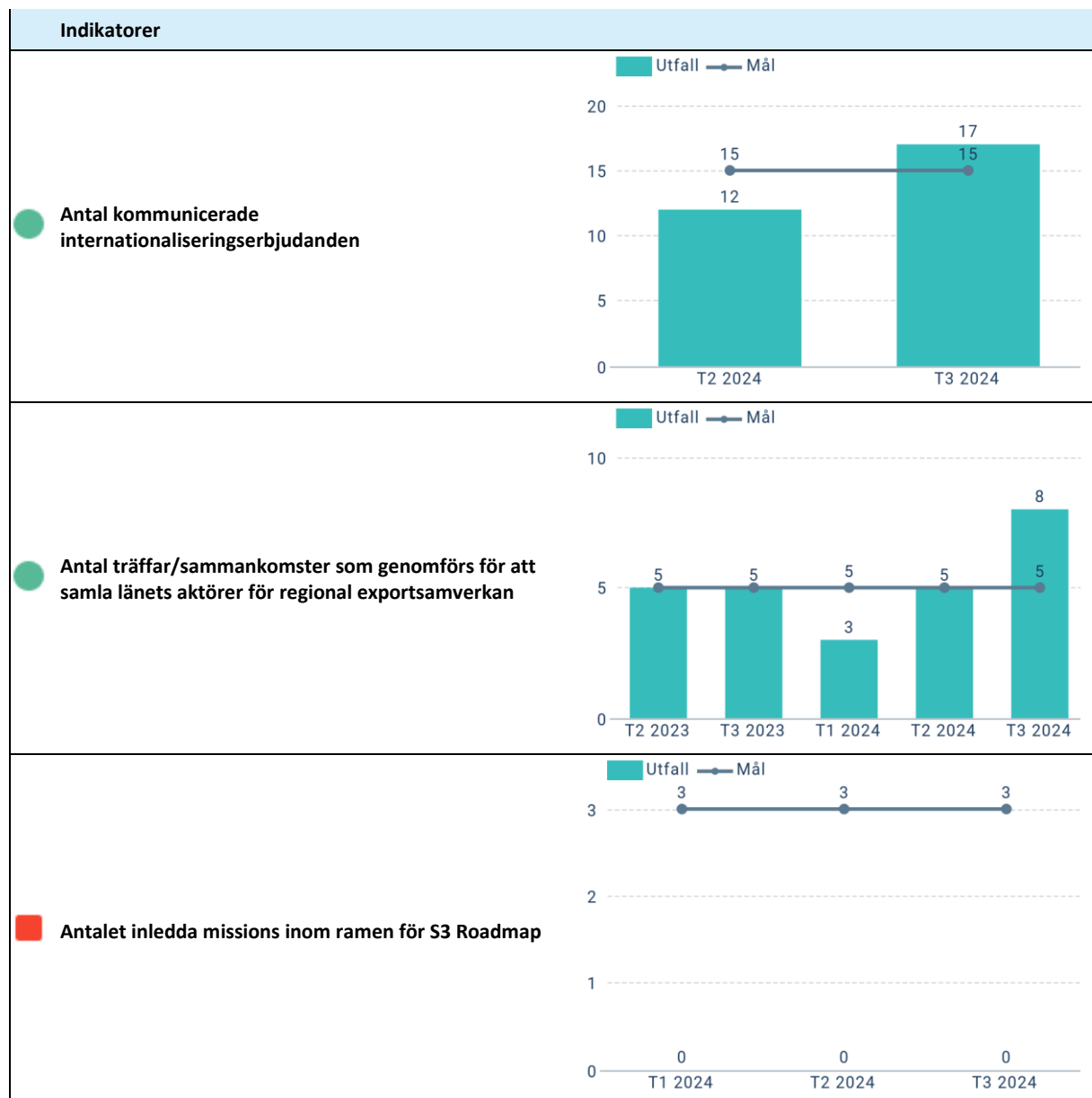
Analys

Arbetet med att utveckla strukturer för att främja länets export, etableringar, internationella investeringar samt en ekonomisk transformation genom smart specialisering fortgår, och har under 2024 knutits närmare sakområdet näringsliv vilket upplevs gynnsamt och bidra positivt som en stärkande faktor. Det finns en nära och god samverkan med övriga aktörer på området, och kontinuerliga dialoger förs om utvecklingsmöjligheter. Skulle det finnas möjligheter att förstärka området skulle arbetet också kunna utvecklas utifrån påvisade behov och möjligheter. Under 2024 har även arbetet med en sammanhållen agenda för att tydliggöra arbetets ramar inletts, och ambitionen är att en agenda sammanställs under 2025.

För två av tre indikatorer har mål för 2024 uppnåtts. Under året har sjutton internationaliseringserbjudanden kommunicerats (mål för helåret var femton), åtta träffar/sammankomster har genomförts för att samla länets aktörer för regional exportsamverkan.

Inom området smart specialisering har dock omprioritering av insatser inneburit att arbetet med antal inledda missions inom ramen för S3 Roadmap pausats till förmån för att istället kunna fokusera på informationsinsatser och spridning om metod, möjligheter och hinder för att underlätta det vidare arbetet tillsammans med länets aktörer och främja en god långsiktig utveckling i länet.

Den sammanvägda bedömningen är att målet är delvis uppfyllt.

Delmål 3.4 RUN stärker förutsättningarna för en långsiktigt hållbar kollektivtrafik för hela Västerbottens län

Analys

Vid årets slut lämnas en sammanhållen bedömning om att delmålet är delvis uppfyllt vid årets slut.

Fastställandet av nytt regionalt trafikförsörjningsprogram har försenats något i relation till vad som var planerat för året. Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västerbotten 2025-2031 kommer att fastställas vid regionfullmäktiges första sammanträde för 2025 istället. Regionala utvecklingsnämnden har behandlat slutligt förslag vid sammanträdet den 11 december 2024. Nämndens förslag till nytt regionalt trafikförsörjningsprogram blir därmed ett kommande ärende vid regionstyrelsen den 11 februari 2025 för att därefter slutligen fastställas av regionfullmäktige den 25 februari 2025.

Vad gäller framtagna plan för vilka åtgärder som behöver vidtas vid utpekade bytespunkter som ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning enligt miniminivå beskriven i Länstrafikens hållplatshandbok, så kommer Länstrafiken i Västerbotten AB att genomföra en hållplatsinventering under 2025. I samband med detta kommer plan för åtgärder att tas fram.

Planeringsförutsättningar för kollektivtrafiken 2026 - 2028 behandlades av regionala utvecklingsnämnden vid sammanträdet den 10 oktober 2024. Regionstyrelsen återremitterade ärendet den 12 november 2024 till följd av situationen med att samverkansavtal med Trafikverket inte kunnat tecknas och att risk fanns för kraftigt minskade bidrag. Avtal har därefter tecknats för busstrafiken i samma nivå som 2024. För tågtrafiken är avtal tecknade i samma nivå som 2024, men det är dock 43 miljoner lägre än det som Norrtåg och Trafikverket tillsammans kommit fram till är kostnadsnivå för den trafik som ska ingå i samverkansavtalet. Kostnadsmässig effekt blir ökad kostnad om 12,9 miljoner kronor för Region Västerbotten. Nya planeringsförutsättningar framtagna med uppdaterade siffror. De uppdaterade planeringsförutsättningarna behandlades av regionala utvecklingsnämnden den 10 december 2024. Fortsatt beredningsgång är att planeringsförutsättningarna behandlas av regionstyrelsen den 11 februari 2025, för att fastställas av regionfullmäktige den 25 februari 2025.

Insatser genomförs även för ökad tillgänglighet inom regional kollektivtrafik. Vilka trettio utpekade bytespunkter som ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning enligt miniminivå beskriven i Länstrafikens hållplatshandbok, det återstår nu att ta fram en plan för åtgärder vid de utpekade bytespunkterna. Utöver detta håller arbetet med att etablera ledsagning vid ytterligare en bytespunkt i länet att slutföras. Dialog med Lycksele kommun är slutförd, Bänk är utplacerad och skylt är uppsatt. Datum för uppstart av ledsagning blir den 1 februari 2025, till följd av att Trafikverket meddelat att Riksfärdtjänsten och Samtrafiken är överhopade med jobb kring jul/nyår.

Under året har även kommundialoger om kollektivtrafik genomförts med samtliga kommuner under året. En slutrapport avseende drivmedelsstrategi för kollektivtrafiken är överlämnad till regionala utvecklingsnämnden i samband med november månads sammanträde. De inplanerade kontaktpersonträffarna med färdtjänsthandläggare och företrädare för gemensamma beställningscentralen har pausats, till följd av begränsade resurser.

Arbetet med att revidera krisberedskapsplan för kollektivtrafiken har inletts under året. Nätverk med grannlän samt Norrtåg är under etablering. Planering för gemensamt arbete såväl med Länstrafiken som med övriga län pågår. Arbetet har genomförts med en säkerhetsskyddsanalys för Kollektivtrafikmyndigheten och Länstrafiken i Västerbotten AB, arbetet har letts av beredskapssamordnare från Region Västerbotten. Under 2024 har en drivmedelsstrategi tagits fram som berör även beredskapsfrågor kopplat till drivmedel inom den särskilda och allmänna kollektivtrafiken. Arbetet med att ta fram en krisberedskapsplan kommer att intensifieras och fortgå även under 2025.

Indikatorer	
	Ett nytt regionalt trafikförsörjningsprogram beslutas under 2024
	Plan är framtagen för vilka åtgärder som behöver vidtas vid utpekade bytespunkter som ska vara anpassade för personer med funktionsnedsättning enligt miniminivå beskriven i Länstrafikens hållplatshandbok
	Ledsagning är etablerad vid ytterligare en bytespunkt i länet
	Samverkansavtal för busstrafiken inom Samverkande inland, flygtranser och Norrtågstrafiken som stärker ekonomiska förutsättningar för kollektivtrafik

Delmål 3.5 RUN utvecklar länets infrastruktur- och transportsystem ur ett regionalt, nationellt och internationellt perspektiv

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt.

Under hösten 2024 har förarbetet inför revideringen av de nationella- och regionala planerna för transportinfrastruktur intensifierats. I oktober lämnade regeringen över infrastrukturpropositionen till riksdagen med inriktning och budget inför planperioden 2026-2037. Riksdagens beslut om propositionen i december innebär bland annat en ökning av de totala budgetramarna med 27 procent. Nästa steg i processen är att regeringen överlämnar ett direktiv till Trafikverket om att revidera den nationella planen och detsamma för den regionala planen.

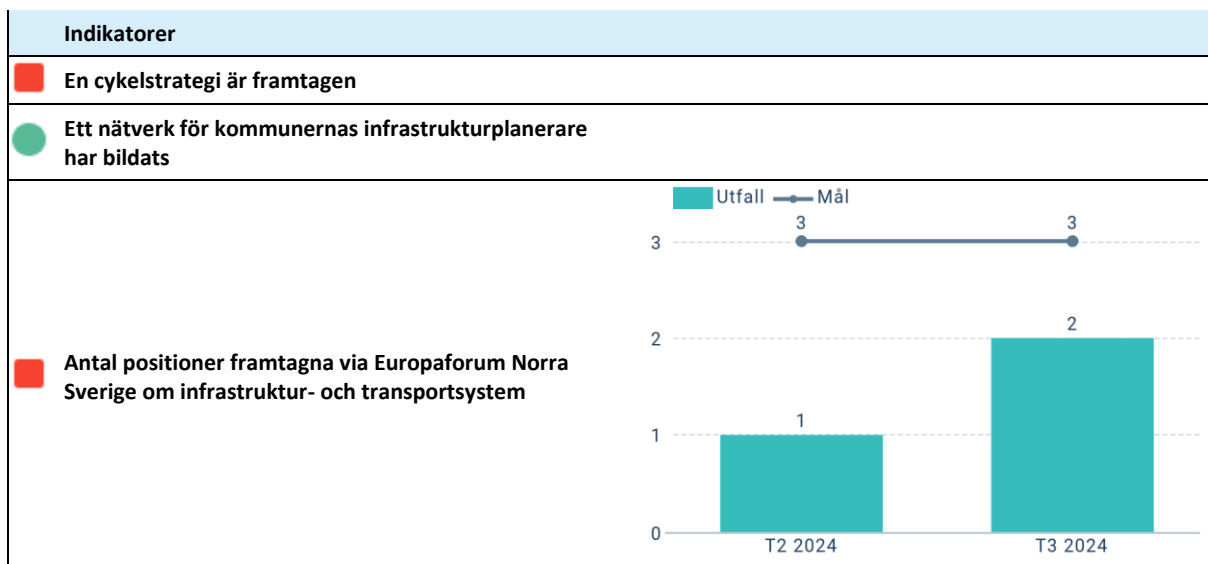
I december bjöd Trafikverket in regionala aktörer till en hearing där bland annat Region Västerbotten gavs möjlighet att göra inspel och lyfta fram, för Västerbotten, särskilt viktiga infrastrukturåtgärder i det nationella transportnätet.

Två positioner har tagits fram inom Europaforum Norra Sverige för att synliggöra norra Sveriges behov och förutsättningar vad gäller infrastruktur- och transportsystem. Ett positionspapper lyfter TEN-Ts betydelse, och ett positionspapper avser Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF). Målet med EU:s transportpolitik är att skapa ett multimodalt, gränsöverskridande transportsystem för att stärka den inre marknaden. Förordningen för det transeuropeiska transportnätverket, TEN-T, är det viktigaste instrumentet. TEN-T bidrar till att öka den ekonomiska, sociala och territoriella sammanhållningen mellan alla medlemsstater och deras regioner, såväl inom som utanför EU. En prioritet i EFNS arbete är att driva på utbyggnaden av TEN-T:s stomnätsskorridor Skandinavien-Medelhavet – ScanMed som efter mångårigt strategiskt arbete förlängdes längs med Norrlandskusten mot Luleå och vidare till Narvik i Norge och Uleåborg i Finland sommaren 2021. Tvärstråken mot Norge och Finland ligger också i fokus och har hamnat i nytt ljus utifrån det nya säkerhetspolitiska läget. Implementering av förordningen sker framför allt genom de nationella transportplanerna och den finansiering som ryms där, men det finns möjlighet att söka medfinansiering från EU för olika projekt. Connecting European Facility eller Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF) är EU:s finansieringsmekanism för genomförande av TEN-T med en budget på 25,81 miljarder euro för perioden 2021-2027.

I december hölls även ett inledande möte med länets kommuner för att starta upp dialogen inför revideringen av den regionala planen.

Ett nätverk för kommunernas infrastrukturplanerare har bildats under året, en första träff har hållits och planer finns för en uppföljande träff.

Indikatorer	
	Framtida behov inför kommande revidering av regional och nationell plan har identifierats

Delmål 3.6 RUN synliggör Västerbotten som en plats att besöka, leva och utvecklas på som attraherar både besökare och nya invånare

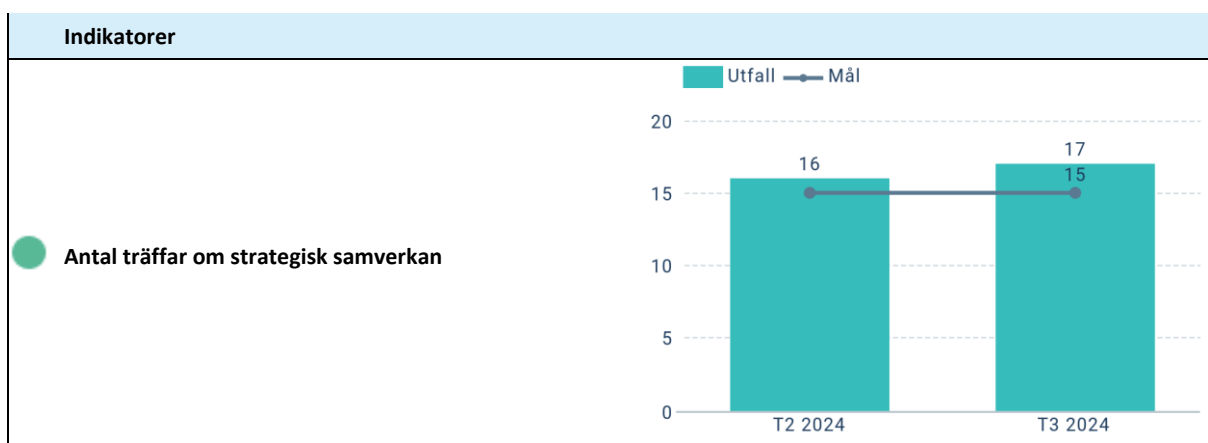
Analys

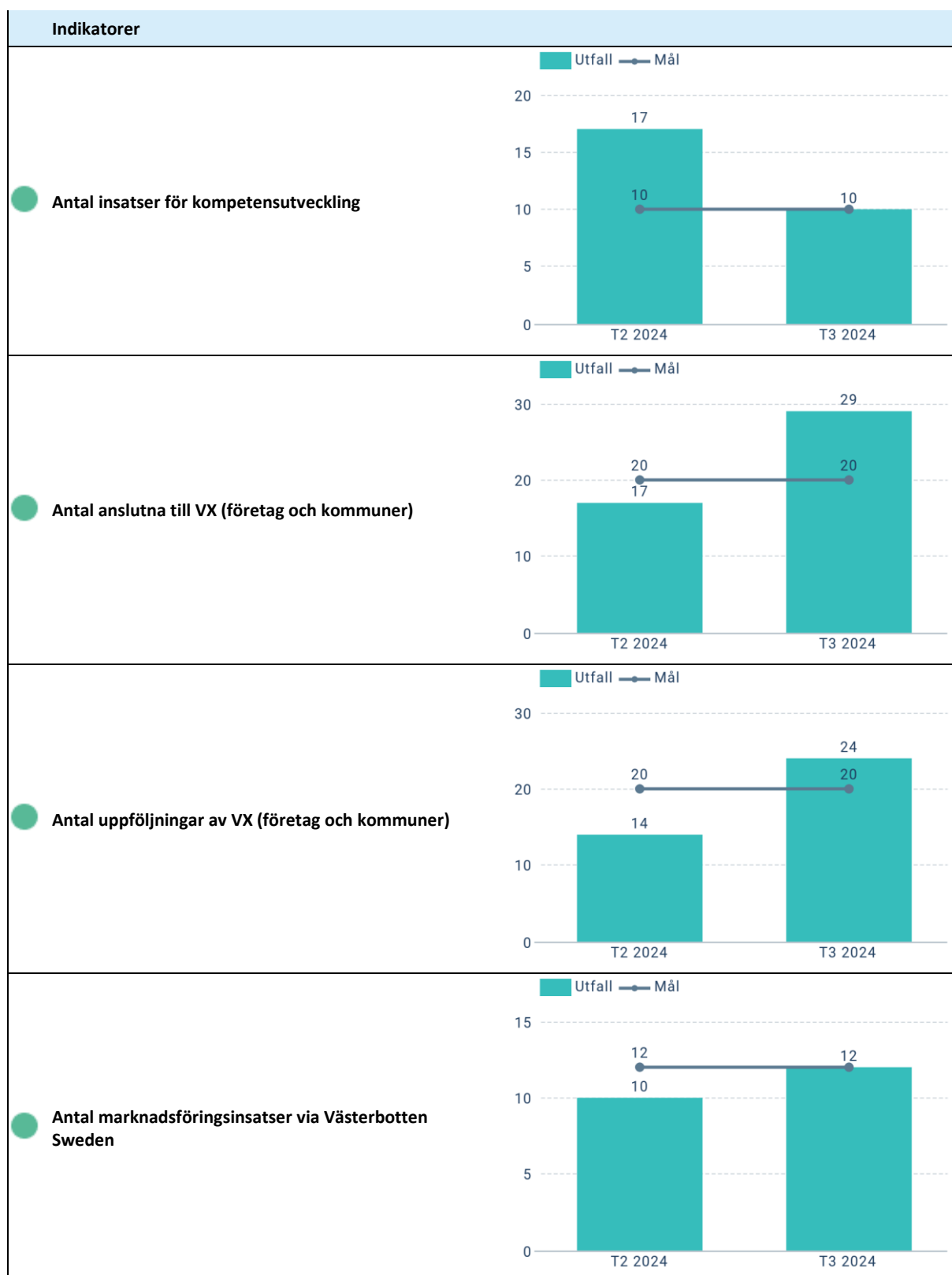
Vid årets slut bedöms målet vara helt uppfyllt.

Ett antal samarbeten har inletts med olika aktörer och projekt, vilket gör att det finns resurser i form av finansiering och personal. Region Västerbotten Turism har under året som gått utvecklat samverkan med dessa och tydliggjort strategier framåt för att synliggöra Västerbotten som attraktiv plats, t ex kommunikationskampanj och marknadsplan.

Under kommande period planeras utökade samarbeten med utvalda aktörer och effekten förväntas bli ökad synlighet i valda kanaler för valda målgrupper, baserat på framtagna strategier. Det finns även behov av att rekrytera en resurs som kan samordna det gemensamma marknadsarbetet.

Åtgärder för att stärka insatser för en hållbar besöksnäring är viktiga för att synliggöra Västerbotten som en attraktiv plats att besöka, leva och utvecklas på.

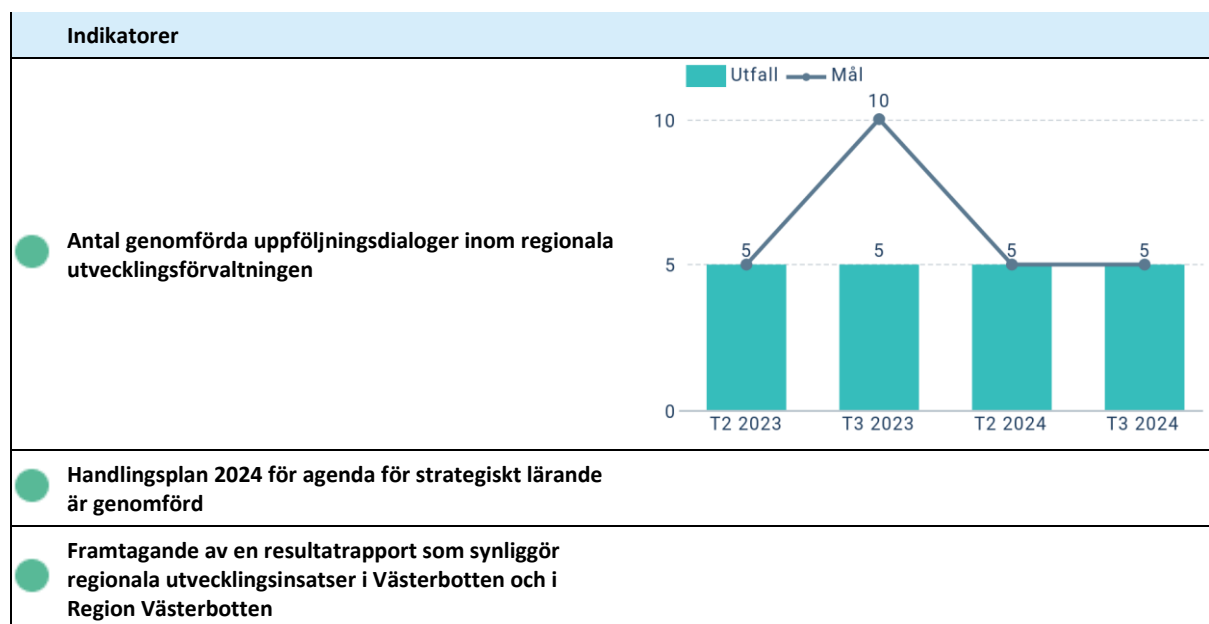

Delmål 3.7 RUN utvecklar sin strategiska analys, planering och uppföljning av det regionala utvecklingsuppdraget

Analys

Delmålet bedöms helt uppfyllt.

Utvecklingsarbetet för strategisk analys, planering och uppföljning har utförts som planerat under året. Den nya beskrivande uppföljningsrapporten Resultat Västerbotten publicerades för första gången för år 2023. Rapporten är en del i uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin och är tänkt att vara en lättillgänglig beskrivning för de som arbetar med utveckling av länet och för en intresserad allmänhet. Rapporten finns att ladda ner på analysportalnorr.se och har även spridits internt. Rapporten har presenterats i olika sammanhang och även varit en del i de uppföljningsdialoger som genomförs i förvaltningen. Ytterligare utvecklingsarbete för uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin enligt Agenda för strategiskt lärande har involverat uppföljning av arbetet med den första rapporten, utveckling av ny mall, utveckling av introduktion till Stratsys liksom genomförda introduktioner, frågestunder, återkopplingar och möten har varit viktiga delar i arbetet under året. Uppnådda resultat omfattar även en anpassning av RUS-modulen till det nytt gränssnitt liksom genomförd Regio Stars utnämning. Värdefullt i arbetet är samarbetet med andra förvaltningar i framtagandet av rapporten. Uppföljningsdialoger i förvaltningen har genomförts enligt plan under våren 2024 (under april och maj månad). Fokus för uppföljningsdialogerna har varit fortsatta utvecklingsinsatser knutna till Resultat Västerbotten samt kompletterande diskussioner om avsnittet omvärldsbevakning. Samtliga planerade fem uppföljningsdialoger har genomförts. När det gäller analysarbete och utvecklad användning av digitala verktyg har det under året varit fokus på kompetensutveckling i verktygen samt att utveckla en kartportal för de fyra nordligaste regionerna inom samarbetet Analyssamverkan Norr. Analyssamverkan Norr har inlett ett samarbete med de tre regionerna i norra Mellansverige som har resulterat i tillgång till databasen STATIV.

Delmål 3.8 RUN utvecklar strukturer som stärker kapacitet och förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter hos offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället

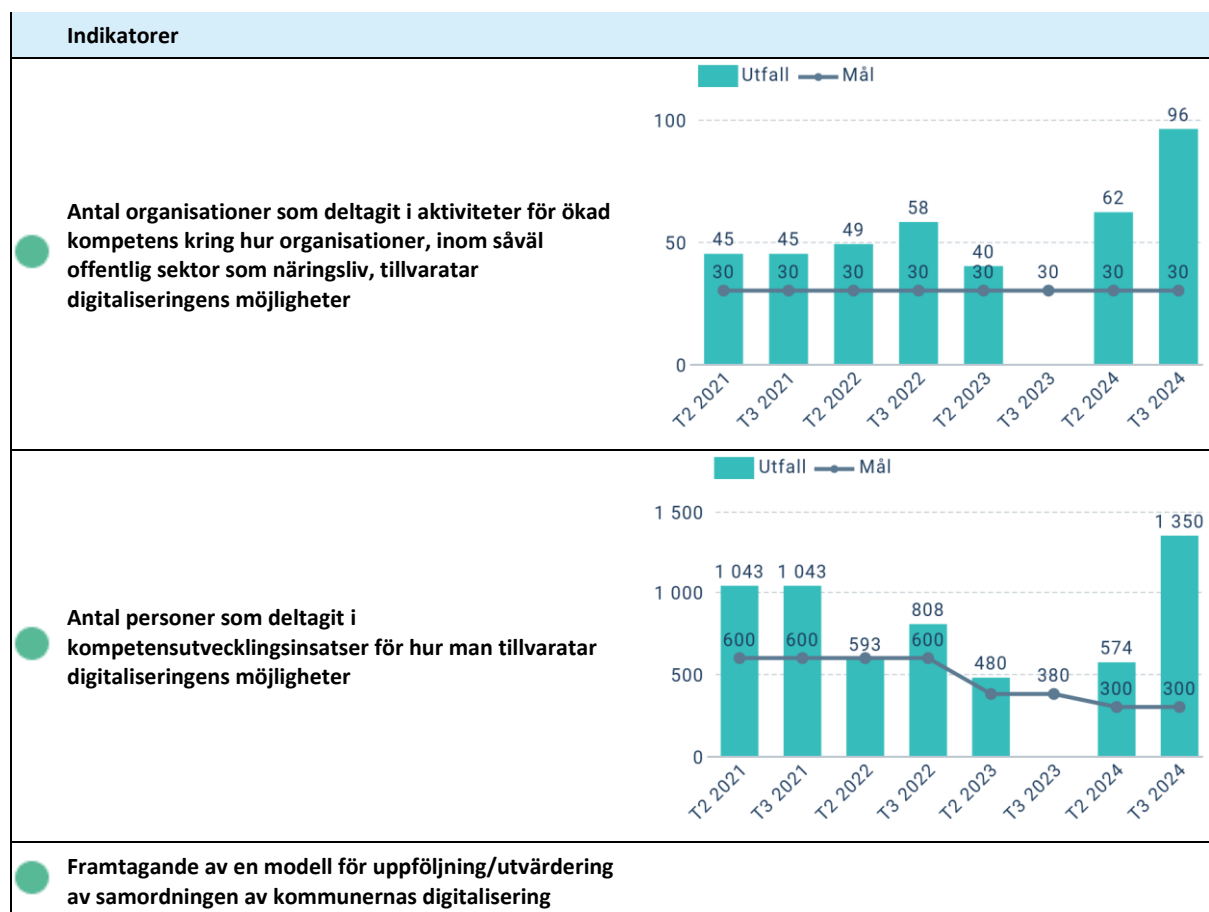
Analys

Delmålet bedöms helt uppfyllt vid årets slut.

Under året har aktiviteter genomförts där totalt 556 organisationer deltagit. (96 unika organisationer). Det handlar främst om offentliga aktörer i form av kommuner men också om privata aktörer, främst i form av små och medelstora företag. Minst 1350 personer har deltagit i aktiviteter kopplade till att stärka kapacitet och förmåga att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Aktiviteterna har till största del möjliggjorts av projekten Digitala Västerbotten i samverkan (DVIS), Digital omställning Västerbottens industrier (DOVI) samt Mötesplats Digitala Västerbotten (MDV). Men, utöver det har också mer övergripande önskade aktiviteter inom nätverk mellan kommuner och för kommunchefer genomförts, där strategiska, taktiska och operativa dialogforum, seminarier och workshop både bidrar till nya insikter, samsyn, motivation men även praktiskt agerande. I

samband med kommunernas näringslivsfrukostar har kunskapshöjande insatser genomförts för att sprida kunskap om digitaliseringens möjligheter och det ständigt ökade behovet av digitala lösningar. Genom medverkan på nationella konferenser, nätverk och sociala media väcktes också behov av ett nationellt spridningsseminarium, som också nådde ut till en mängd organisationer på nationellt plan. DOVI har även deltagit på ett antal jämställdhetskongresser med industrin som målgrupp samt haft möten med Länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten för att om möjligt nå ut till fler industrier.

Vad gäller framtagande av en modell för uppföljning/utvärdering av samordningen av kommunernas digitalisering så bygger det på att det finns en gemensam vilja om samutveckling och vad den ska leda till. Det formuleras i den gemensamma verksamhetsplanen. I planen finns fyra uttalade strategier för att planens vision ska uppnås, och en av dem är att sätta en gemensam basnivå för digitalisering mellan kommunerna i länet, ett arbete som möjliggörs tack vare projektet Digitala Västerbotten i samverkan (DVIS). Modellen för att mäta och bedöma basnivå för digitalisering kommer kunna fungera som en ledstång i förmågebyggandet i länet och är en central möjliggörare för samordning och samverkan. Under året har ett intensivt samskapande av modellen för basnivå pågått, med modell för GAP analys och handlingsplan. En första version av modellen finns framtagen, och kommer att justeras under första kvartalet 2025 samt testas med några första GAP-analyser för ytterligare finjustering.

Delmål 3.9 RUN samordnar och bidrar till regionala kompetensförsörjningsinsatser som stimulerar ett livslångt lärande och bidrar till förutsättningar för snabb omställning

Analys

Bedömning lämnas om att delmålet är helt uppfyllt vid årets slut.

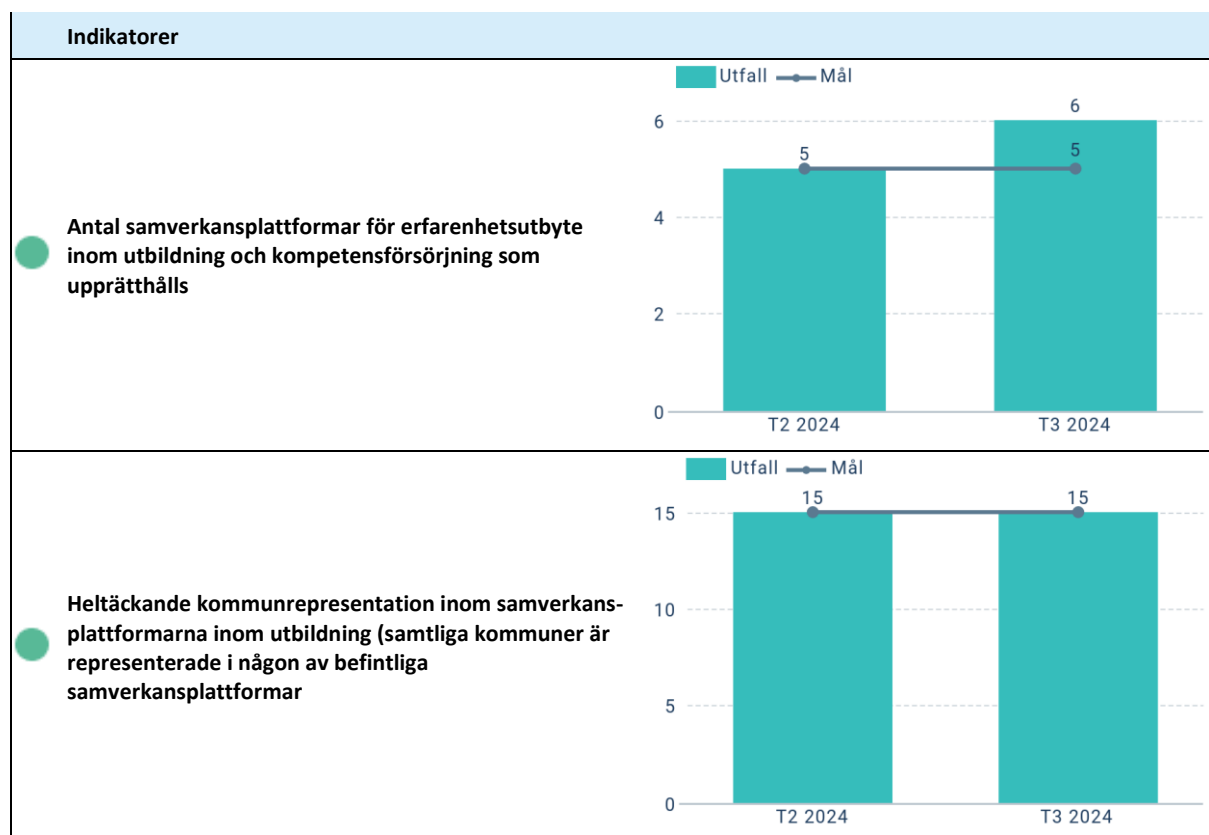
De stora etableringar och åtföljande investeringar som sker till följd i regionen, förutsätter tillgång till en god kompetensförsörjning som kan möta upp ett samhälle i snabb förändring. De satsningar som görs, kommer

även att ställa andra krav på offentliga aktörer att möta upp i samhällsomställningen. Både offentlig verksamhet och privat sektor utmanas av den demografiska utmaningens ytringar som åldrande befolkning, pensionsavgångar både på kort- och lång sikt. På lång sikt kommer även en omställning att behöva ske på grund av de låga födslootalen som syns både regionalt och nationellt. En beredskap och flexibilitet inom utbildning för att klara omställning som kräver ett livslångt lärande blir därmed viktigt.

Region Västerbotten upprätthåller och samordnar ett antal samverkansplattformar för erfarenhetsutbyte inom utbildning och kompetensförsörjning. Under året har aktiviteter inom mötesplattformar för utbildningsfrågor i Västerbotten genomförts enligt plan. Ett framtaget årshjul stödjer arbetet. Målen för aktiviteterna har uppnåtts, erfarenhetsutbyte, kunskapspåfyllnad, dialogforum, gemensamt utvecklingsarbete för skola och utbildning i Västerbottens län är exempel på resultat från dessa aktiviteter. Samtliga av länets kommuner är representerade i någon eller några av befintliga samverkansplattformar.

Förberedelser av nya underlag till YH-myndigheten går enligt plan, likaså har en kompetensförsörjningskonferens med årligt tema inom Validering i Västerbotten genomförts. En nätverksträff för IT-pedagoger har genomförts som ett hybridevent, vilket ökade möjligheterna för fler kommuner att delta - AI i skolan var i fokus. Likaså utgör IT-pedagognätverket en viktig plattform för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Den nya reformen om regional planering och dimensionering för gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning är något som påverkar skolhuvudmännen i Västerbottens län i stor omfattning. Denna reform får också en stor nationell påverkan på gymnasial utbildning då det är den mest omfattande reformen inom gymnasieskolan sedan Läroplan GY11 för gymnasieskola. Tillsammans med kommunerna i Västerbottens län jobbar Region Västerbotten för att möta och hantera denna reform på bästa sätt. Region Västerbotten är samordnande i länet inom denna reform samt ansvarig aktör för de regionala planeringsunderlagen för Västerbottens län som skall tillhandahållas Skolverket.

Samverkan med Arbetsförmedlingen fortgår enligt plan, under 2024 har fyra träffar genomförts med god samverkan och avstämning om arbetet med kompetensförsörjningsfrågorna i Västerbotten.

Delmål 3.10 RUN utvecklar den strategiska platsutvecklingen för att öka regionens attraktivitet

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt vid årets slut.

Den 30 januari 2024 invigdes Västerbotten på Grand Hôtel för 34:e året, arrangerat av Region Västerbotten, Skellefteå Kraft, Umeå Energi, Boliden, Sparbanksstiftelsen Norr samt Umeå Kommun. Det tema som genomsyrar alla årets plattformar är fortsatt "Västerbotten – Föregångare i Omställning". Den 29-30 maj genomfördes Mötesplats Lycksele. Västerbotten i Almedalen genomfördes enligt plan 2024. Beslutad påverkansagenda är grunden för arbetet i Almedalen. Det anordnades 15 seminarier i vår lokal, rundabordssamtal, kvällsaktiviteter samt ett flertal bilaterala möten med beslutsfattare och intressenter. Förutom detta utgör lokalerna på Novgorodgränd en hub för alla deltagare i Almedalen med koppling till norra Sverige. I slutet av november (26-27 november) genomfördes Mötesplats Digitala Västerbotten i Umeå. Över 700 deltagare från olika organisationer deltog på evenemanget. 200 deltagare deltog fysiskt och 500 online. På plats fanns chefer, ledare, verksamhetsutvecklare och förtroendevalda, alla med målet att skapa en smartare välfärd. Syftet med mötesplatsen är:

Stärkta nätverk mellan individer och organisationer

Främja snabbare utveckling för individer och organisationer genom lärande och erfarenhetsutbyte

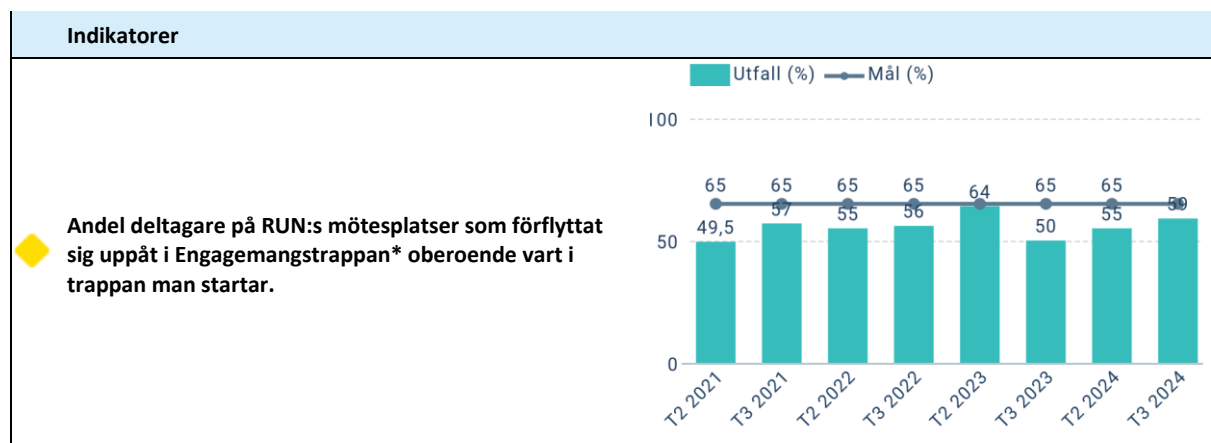
Ökad jämlikhet i den digitala utvecklingen

Ge ny kunskap och ny insikt om digitaliseringens möjligheter och utmaningar hos grupper som ännu inte är engagerade i frågan

Vara en inspirerande och energigivande mötesplats som överbryggar organisatoriska gränser och som man gärna återkommer till.

En viktig grund för de insatser som görs på området är den beslutade påverkansagendan för perioden 2022-2026.

Vid uppföljningen av mätmetoden Engagemangstrappan i samband med genomförda mötesplatser, så har 37 av 64 respondenter efter genomförandet av Västerbotten på Grand Hôtel svarat att dom förflyttat sig uppåt på evenemangstrappan, vilket ger ett utfall på 58 procent. Övriga stod stilla. Mötesplats Lycksele med ett utfall på 66 procent av de tillfrågade som förflyttade sig uppåt på engagemangstrappan. Övriga stod stilla. Till de som bokat boende genom Västerbotten i Almedalen, ställdes samma fråga om förflyttning. Värdet blev där att 45 procent förflyttat sig uppåt på engagemangstrappan. Övriga stod stilla. Mötesplats Digitala Västerbotten uppnår nu målet om 65 procent förflyttning på evenemangstrappan då 33 av 51 svaranden angett förflyttning.

Mål 5. Goda arbetsplatser och attraktiva arbetsgivare

Delmål 5.1 Det ska finnas ett tillitsfullt förhållningssätt för ledning och styrning mellan chefer och medarbetare som bygger på delaktighet, förtroende och respekt

Analys

Delmålet bedöms delvis uppfyllt.

Delmålet följs upp i samband med genomförandet av medarbetarenkäten. HME Chefer är jämförbart med föregående års resultat och överträffar målnivå med 0,7 procent med utfallet 84,7 procent. Dock är målet för indikatorn HME Medarbetare delvis uppfyllt. Utfallet i 2024 års medarbetarenkät visar på 75,8 procent. Mål för indikatorn var 77,8 procent.

Utifrån de aktiviteter som genomförts under året är bedömningen att området har rört sig i positiv riktning. Flertalet aktiviteter kopplar an till det systematiska arbetsmiljöarbetet. Skyddsronnd för förbättrad fysisk arbetsmiljö har genomförts under hösten. En enkät har tagits fram och skickats ut till samtliga medarbetare inom regionala utvecklingsförvaltningen, resultatet tas om hand av chef tillsammans med skyddsombud. Som komplement görs en översyn av lokalerna. Enkätresultatet har även analyserats och hanteras i arbetsmiljöarbetet inför kommande verksamhetsår inom verksamhetsområdet. Arbete med förbättrad organisatorisk och social arbetsmiljö har genomförts under hösten inom ramen för arbetet med analys och åtgärder utifrån medarbetarundersökningen och ligger till grund för arbetsmiljöarbetet kommande verksamhetsår.

En skyddsronnd för förbättrad arbetsmiljö för chefer samt förutsättningar för ett gott ledarskap har genomförts. En chefsenkät genomfördes i juni, under hösten har resultatet bearbetats av chefer tillsammans med skyddsombud och ligger till grund för en åtgärdsplan. Ett regionövergripande arbete med värdegrund har pågått under året och en förberedelse för ett förvaltningsgemensamt arbete har initierats. Medarbetarsamtal har genomförts inom verksamhetsområdet mellan chef och medarbetare under 2024 för att fånga upp bland annat individuell motivation. Gemensamt arbete pågår även inom förvaltningen med att utveckla verktyg som stödjer genomförande av förändringsprocesser som omfattar, påverkar eller bedrivs inom regionala utvecklingsförvaltningen. En del i detta arbete har varit att identifiera framgångsfaktorer vid förändringsledning.

Arbetet fortsätter under kommande år utifrån genomförd skyddsronnd och analys och framtagande av åtgärder utifrån medarbetarundersökning.

Indikatorer
 HME Chefer
 HME Medarbetare

Mål 6. En hållbar miljö- och klimatregion

Delmål 6.1 RUN bidrar till förutsättningar för att öka livsmedelsproduktionen i Västerbotten samt verkar för en ökad efterfrågan på livsmedel från Västerbotten i alla sektorer

Analys

Delmålet bedöms utifrån en sammanvägd bedömning av utfall av indikatorer och genomförda aktiviteter vara delvis uppfyllt vid årets slut.

Region Västerbotten har under året aktivt deltagit i nätverk kring regionala livsmedelsstrategier som

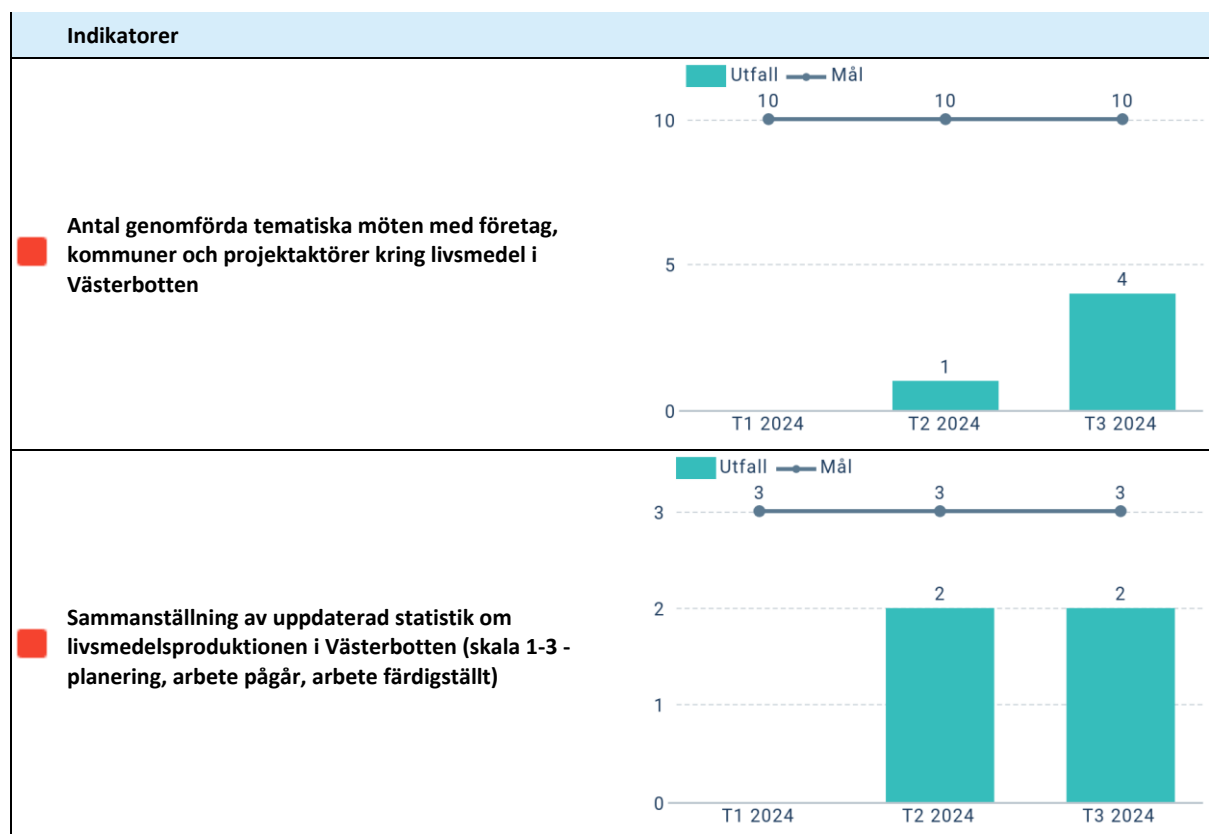
samordnas av Tillväxtverket i syfte att bidra till förutsättningar för att öka livsmedelsproduktionen i Västerbotten samt verka för en ökad efterfrågan på livsmedel från Västerbotten. Totalt sex nätverksmöten har hållits under året, regionala utvecklingsförvaltningen har deltagit vid fem av dessa träffar. Genom nätverket för regionala livsmedelsstrategier har Region Västerbotten även deltagit i en mindre grupp med cirka fem regioner som specifikt sett över och arbetat med framtagande av indikatorer. Detta har gett stöd för arbetet med uppdatering av indikatorer för den regionala livsmedelsstrategin. Enligt plan har framtagandet av indikatorer skett under 2024 och finns på plats vid utgången av året. Det finns även en påbörjad uppföljning av indikatorerna, och detta arbete kommer fortsättningsvis att ske kopplat till uppföljningen av den regionala livsmedelsstrategin.

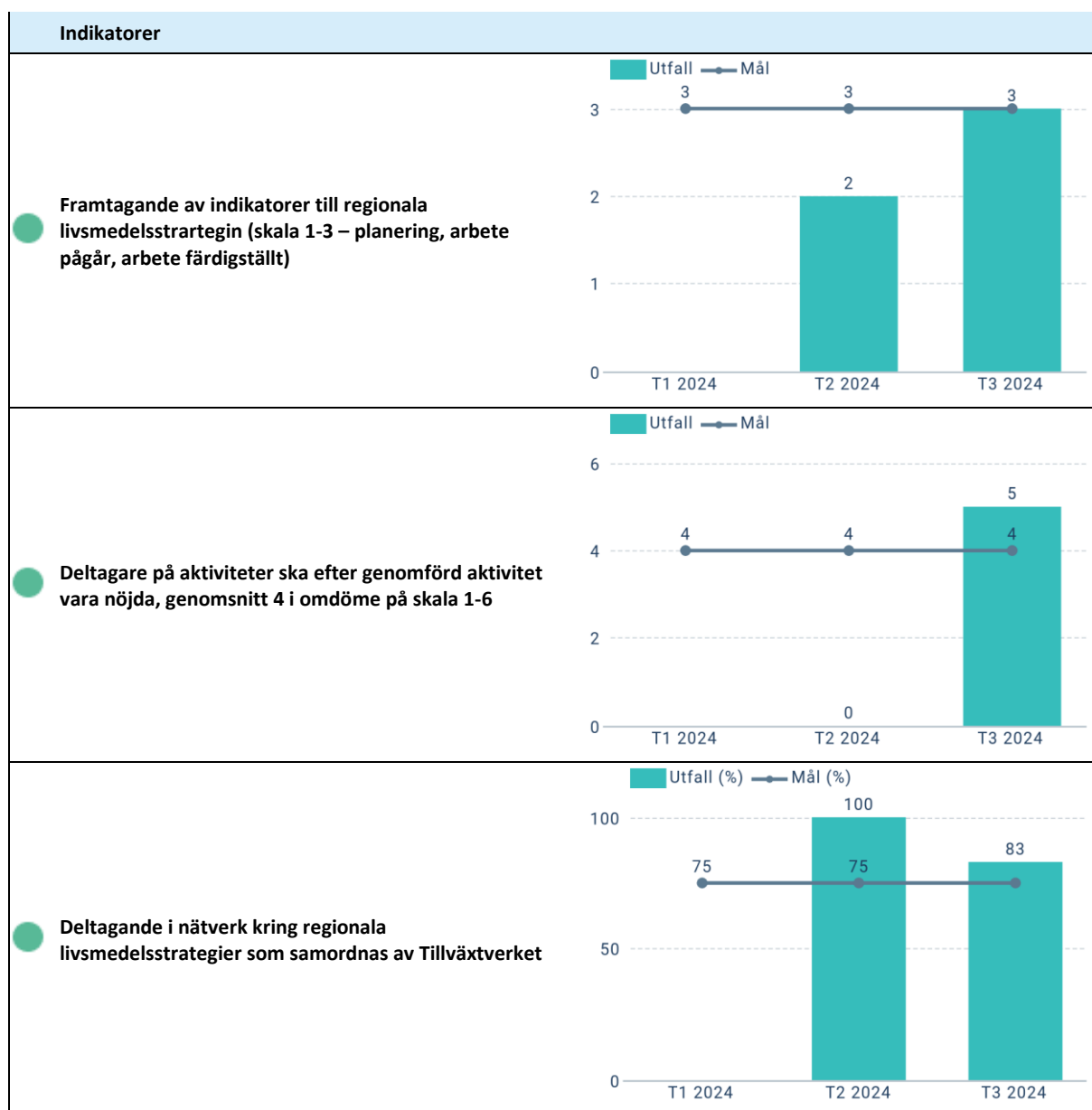
Under hösten har även mätning av deltagares upplevelser i samband med genomförda aktiviteter följts upp. Deltagarna har fått skatta nöjdhet utifrån skala 1-6. De utvärderingar som gjorts har ett intervall mellan 4,75 och 5,13.

Arbetet med att ta fram uppdaterad livsmedelsstatistik har pågått under 2024 och är vid årets slut i sitt slutskede om än inte helt slutfört. Det arbete som återstår kommer dock att rymmas i de aktiviteter som genomförs kopplat till uppföljning och genomförande av den regionala livsmedelsstrategin.

Under 2024 har fyra tematiska träffar genomförts med företag, kommuner och projektaktörer kring livsmedel i Västerbotten. (En beredskapspanel vid Mötesplats Lycksele, Regelverksdagen, Handlardagen samt en träff i Vilhelmina Insjöfiske i Västerbotten). Som konstaterats tidigare under året sattes utfallsmålet väl högt, och har justerats inför 2025.

Region Västerbotten, Länsstyrelsen Västerbotten och LRF Västerbotten har ett mångårigt partnerskap med utgångspunkt i den regionala livsmedelsstrategin. Knutet till detta partnerskap och den regionala livsmedelsstrategin finns en arbetsgrupp för överhörning och erfarenhetsutbyte av insatser i enlighet med strategin liksom för avstämning och planering av gemensamma insatser samt en styrgrupp med ledningsrepresentation från de tre parterna. Samverkan finns också kring den gemensamma hemsidan om går under partnerskapets namn, Mer mat från Västerbotten. Utifrån den regionala livsmedelsstrategin har parterna även arrangerat en gemensam livsmedelskonferens, och en ny sådan planeras för 2025.

Delmål 6.2 RUN bidrar till en hållbar energiförsörjning med låg klimatpåverkan

Analys

Vid årets slut lämnas bedömning att delmålet delvis är uppfyllt.

Vad gäller framtagande av en regional drivmedelsstrategi, så är en slutrapport överlämnad och redovisad till regionala utvecklingsnämnden vid sammanträdet den 7 november 2024.

Vad gäller målsättningen om att ta fram en handlingsplan för implementering av Energiagendan, så har en generell handlingsplan inte utarbetats för energiagendan under 2024. I stället har fokus lagts vid samverkansplattformen som stödjer arbetet och de insatser som genomförs för specifika områden. Arbetet följs under 2025 upp på nytt vis.

Det finns en nära samverkan och ett gott samarbete mellan Region Västerbotten och Länsstyrelsen Västerbotten kring energifrågan i länet. Denna goda samverkan har också lyfts upp som ett gott exempel och ett föredöme vid de svenska regionala utvecklingsdirektörernas nätverk under året.

Framför allt bör den samarbetsplattformen FREIA (Framtidens robusta energisystem i AC-län), som samlar

Västerbottens aktörer inom området nämnas då den utgör grundbulten i samverkan mellan Region Västerbotten och Länsstyrelsen i Västerbotten. Plattformen ägs tillsammans av de två parterna, och samlar Västerbottens aktörer inom energiområdet. FREIA inkluderar länets vätgasaktörer. Utifrån etableringen och organiseringen av FREIA står det klart att det inte kommer att upprättas en separat plattform för vätgasaktörer parallellt. Snarare finns möjligheter till subgrupperingar inom den större samverkansplattformen, som i sig möjliggör både specifika och bredare utbyten och påverkansmöjligheter. Därmed finns aktivt arbete för vätgasutveckling och -infrastruktur inbäddat i FREIA, parallellt med att arbete sker i andra nätverk och samverkansformer.

Region Västerbotten har under året även samverkat med Länsstyrelsen Västerbotten och andra aktörer kring en energidag under mötesplatsen Västerbotten på Grand Hôtel i början av året. Programpunkter har även hållits tillsammans kring energifrågan vid såväl Mötesplats Lycksele som Mötesplats Almedalen under politikerveckan i Visby. Region Västerbotten har också både enskilt och tillsammans med Länsstyrelsen Västerbotten ansökt och erhållit positiva besked på ett flertal projekt.

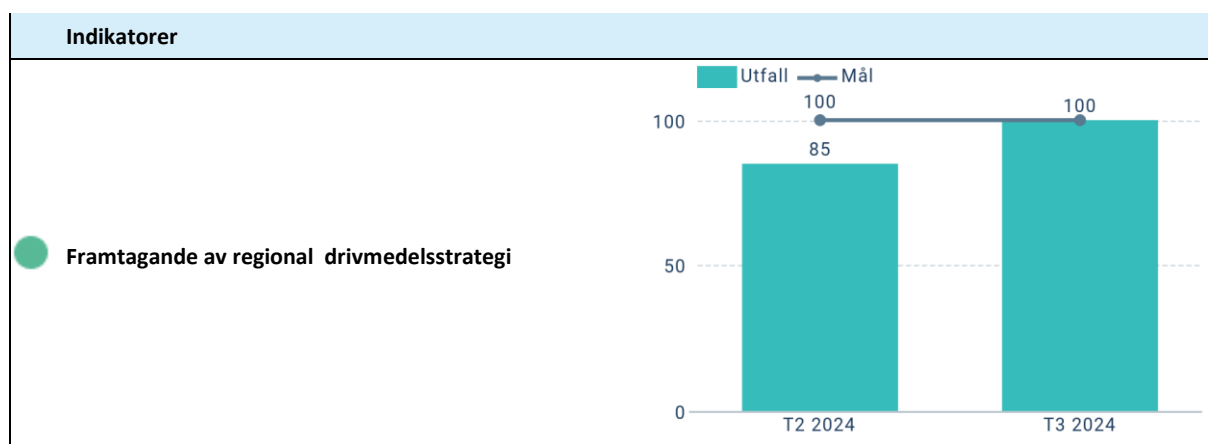
Under året har även flera kunskapshöjande och kunskapsspridande tillfällen om fossilfri energi arrangerats. Kunskapshöjande aktiviteter har även planerats och genomförts som varit riktat mot kommunerna i Västerbotten, samt riktat till politiker. Hit hör en energidag som riktades mot kommunernas samhällsplanerare, ett besök tillsammans med ansvariga myndigheter i Åsele kring den så kallade Åseleparadoxen samt det numera återkommande Novembermötet som samlar aktörer och intressenter kring energifrågan i Västerbotten. De kunskapshöjande tillfällena ökar utan tvivel kunskapen om de fossilfria energimöjligheterna i Västerbotten, vilket i sin tur stödjer den vidare utvecklingen i länet.

Region Västerbotten deltar aktivt i flertalet nätverk och samarbetsytor för energiområdet. Utöver FREIA som nämnts tidigare, så är Battery region en viktig samarbetsyta för politisk påverkan inom batterivärdekedjan skapad av Region Västerbotten tillsammans med Region Västra Götaland, och inkluderar därutöver även Region Västernorrland. Kopplingen till en batterifabrik ligger också nära och med naturlig förbindelse till insatsområdena energi respektive kompetensförsörjning. Biofuel Region utgör för det strategiska insatsområdet energi en samarbetsyta som möjliggör både kunskapsutbyten och kunskapshöjningar, liksom möjligheter till att formulera gemensamma ansökningar inom området tillsammans med andra parter. North Sweden Cleantechnätverket utgör ett nätverk och en samverkansyta mot företag som arbetar inom energiområdet samt mot aktörer som stödjer företagen i detta. Omställningsarena Storuman har varit en inomregional samarbetsyta med nära kopplingar till energiområdet i och med dess koppling till utvecklingen av vätgasinfrastruktur i länet och möjliggörande av vätgasdrivna transporter på väg och järnväg. Region Västerbotten är fortsatt en aktiv part av nätverket CH2ESS, vilket är en forsknings- och kunskapssatsning vid Luleå tekniska universitet med inriktning mot vätgasanvändning i industriella processer och energisystem med ett nära samarbete med svensk industri. Region Västerbotten deltar såväl i nätverket som i dess styrgrupp och har kunnat påverka nätverkets inriktningar för 2024.

Ytterligare ett nätverk och samarbetsyta inom energiområdet där den regionala utvecklingsnämndens ordförande ingår utgörs av Kvarkenrådets nystartade Energikommission, vilket möjliggör en djupare samverkan och även bredare utbyten inom energiområdet i Kvarkenområdet.

Region Västerbottens mötesplatser är ytterligare en sorts samarbets- och samverkansyta, där det strategiska insatsområdet energi deltar med presentationer och kunskapshöjande inslag.

Indikatorer	
	Handlingsplan för implementering av Energiagendan är framtagen

Delmål 6.3 RUN agerar som föregångare i den gröna omställningen och verkar för cirkulär ekonomi och hållbar resurshushållning

Analys

Bedömning lämnas om att delmålet är delvis uppfyllt vid årets slut.

Deltagandet i nätverk och samarbetsytor rörande cirkulär ekonomi, grön omställning och hållbar resurshushållning har under 2024 varit nära knutet till såväl enskilda insatser som till större arbetsområden. Vad gäller utfall av indikator Deltagande i bioekonominätverket (Bioekonomi - Regioner i samverkan) har Region Västerbotten deltagit vid två av de tre tillfällen som nätverket bjudit in till. Eftersom det varit så pass få sammankomster slår det tillfälle som Region Västerbotten inte kunnat delta vid hårt mot procentsatsen, trots ett högt engagemang vid övriga möten och mellan möten. Samtidigt har deltagande skett i andra nätverk och samarbetsytor kring frågorna, så som Business Swedens workshop kring export och invest i bioekonomiområdet som resulterat i att Region Västerbotten knutits till en vidare arbetsgrupp kring frågan. Region Västerbotten är genom det strategiska insatsområdet samhällsbyggnad också representerade i styrelsen för Vindelälvens Biosfärsområde, som UNESCO utsett till ett modellområde för hållbar utveckling.

Vid sammankomsten under mötesplatsen Västerbotten på Grand hôtel låg fokus på bioekonomin regionalt, nationellt och på EU-nivå. Bland deltagarna fanns både regeringsdepartementet och Skogsstyrelsen som talade om implementeringen av vissa EU-regler i svensk lag och dess följder. Det var också möjligt för Region Västerbotten att delta aktivt i sammankomstens samtal kring Bioekonomiutredningens förslag till bioekonomistrategi för Sverige.

Under perioden har Region Västerbotten tillsammans med nitton andra regioner i nätverket även engagerat sig djupt i konsortiet BioImpacts ansökan till Innovation Impact. Ansökan fick dock avslag i mars. Därmed finns inte längre samma lösning på lång sikt för nätverket, även om det kommer kunna bedrivas under ytterligare en tid, och det finns skäl att fundera på lösningar på sikt.

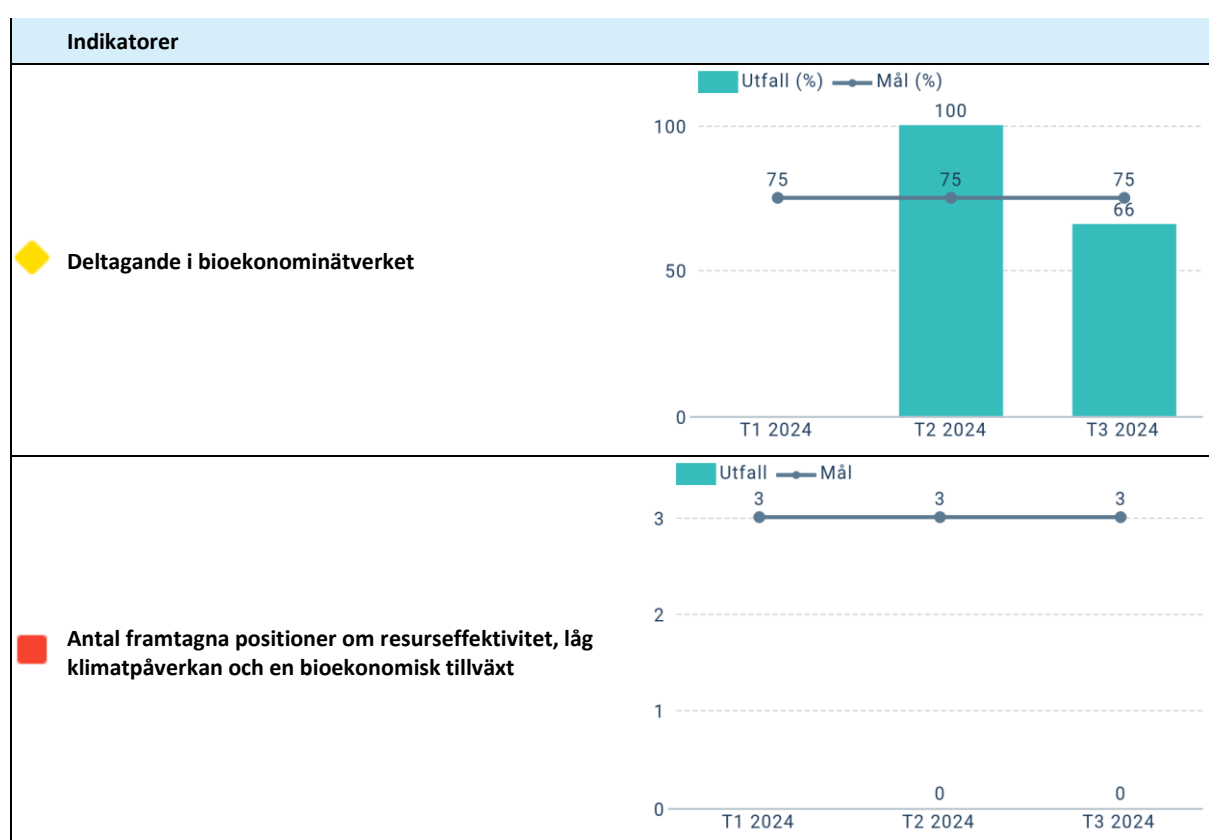
Arbetet inom Europaforum Norra Sverige (EFNS) fortgår med aktivt deltagande från Region Västerbotten. I detta nätverk samverkar de fyra nordliga länen kring bland annat de frågor som denna uppföljning gäller, och antar gemensamt positionspapper och agerar tillsammans i dessa frågor. Kopplat till cirkulär ekonomi, grön omställning och hållbar resurshushållning har särskilt skogsfrågor lyfts under året. Indikatorns mål om tre framtagna positioner om resurseffektivitet, låg klimatpåverkan och en bioekonomisk tillväxt uppnåddes inte, vilket grundar sig i att det inte har initierats tillräckligt många positioner inom området under uppföljningsperioden och därmed har Region Västerbotten inte heller kunnat delta i framtagandet. Däremot har Region Västerbotten under perioden tagit fram ett remissvar till förslag till en svensk bioekonomistrategi. Då uppföljningen blir så beroende av yttre omständigheter har alternativ uppföljning undersökts inför 2025.

Under året har Region Västerbotten även varit engagerade i det nätverk IVL Svenska Miljöinstitutet ansvarar för kring återbruk och cirkulärt byggande, och det vidare arbetet har stöttats med ett letter of support från Region Västerbotten. Under hösten deltog Region Västerbotten även vid den återbrukskonferens som

genomfördes, och bidrog med en programpunkt om kopplingen till gestaltad livsmiljö genom projektet Arctic Design Center inom insatsområdet samhällsbyggnad.

Arbetet med en sammanslagning av Skogsprogrammet tillsammans med Region Norrbotten, Region Jämtland-Härjedalen samt Region Västernorrland har pågått under hela 2024 och fortgår ännu. Ett informationsmöte hölls innan sommaren och en arbetsgrupp skapades för att arbeta fram ett sammanslaget skogsprogram för norra Sverige. Region Västerbotten ser positivt på samverkan, som ger arbetet en större tyngd och att det blir möjligt att föra fram frågorna effektivare tillsammans. Under året har även en satsning initierats via North Sweden Stockholm Office för att påverka den nationella skogspolitiken.

Därutöver finns en överlappning in mot de nätverk och samarbetsytor som är etablerade inom energiområdet liksom i arbetet med den gröna omställningen i Västerbotten. Det finns fortsatta utvecklingsmöjligheter i förankring och spridning av informationen inom verksamheten, och aktiviteten kommer att fortgå under 2025 och framöver.

Mål 7. Stärkt forskning, utbildning och innovation

Delmål 7.1 RUN uppfattas som en attraktiv samarbetspartner kring innovation som stärker förmåga, förutsättningar och kapacitet till innovation hos aktörer i Västerbotten.

Analys

Delmålet bedöms helt uppfyllt vid årets slut.

Ett systematiskt arbete med regional innovationsledning är en förutsättning för att möta de utmaningar som följer med den samhällsomställning som sker i norra Sverige. Den av regionala utvecklingsnämnden fastställda regionala innovationsstrategi (2022-2030) utgör en viktig plattform för Västerbottens samlade arbete med innovation.

Innovationsnätverket i Västerbotten som Region Västerbotten koordinerar hade under 2024 fyra nätverksträffar. Den första träffen fokuserade på stadsstödsregler och andra relevanta ämnen samt vad vill ekosystemet ha för ämnen under året. Andra träffen var en fysisk heldag där deltagarna kartlade de nio styrkeområdena i regionen på stora utvecklade canvaser som bordsdukar. Tredje träffen belyste dubbelanvändning (dual-usage) med insikter från Vinnova men även presentationer från Västerbottens två science parks som delade sina projektportföljer. Den fjärde träffen gav en översikt av den egna projektportföljen och ett smakprov på vad företagsenkäten i Västerbotten 2024 visar, en digital mini-workshop kring nätverk kopplade till styrkeområdena, samtidigt som Region Västerbotten annonserade 20 platser för utbildningen av innovationsledare kommande år, vilket ytterligare engagerar och stärker innovationsledarskapet i regionen.

Tre av träffarna var digitala och en var fysisk. Upplägget passar väl för målet att utveckla och stärka det regionala innovationsledarskapet i hela Västerbotten och inte bara längs kusten, då det blir lättare för alla att vara med när de digitala mötena finns. Extra kul är att Vinnova, RISE och Innovationsledarna avslutade året med att nominera Region Västerbottens projektledare, Jenny Ferry, till årets innovationsledare för offentlig sektor i Sverige för detta arbete. Både den fysiska och de digitala träffarna har följts upp och får mycket högt betyg i relevans samt att man upplever att alla kan komma till tals. Totalt har 270 personer fördelade på 67 olika unika organisationer deltagit vid de genomförda nätverksträffarna.

Under 2024 har en mätning av innovationskapaciteten i Västerbottens innovationsekosystem genomförts inom ramen för projektet, Regional Innovationsledning i Omställning (RIO). Mätmodellen METRIC (Measurement of Regional Innovation Capacity) som Region Västerbotten utvecklat har använts och mätningen har genomförts i samarbete med fyra andra regioner (Region Skåne, Region Värmland, Region Östergötland och Region Örebro).

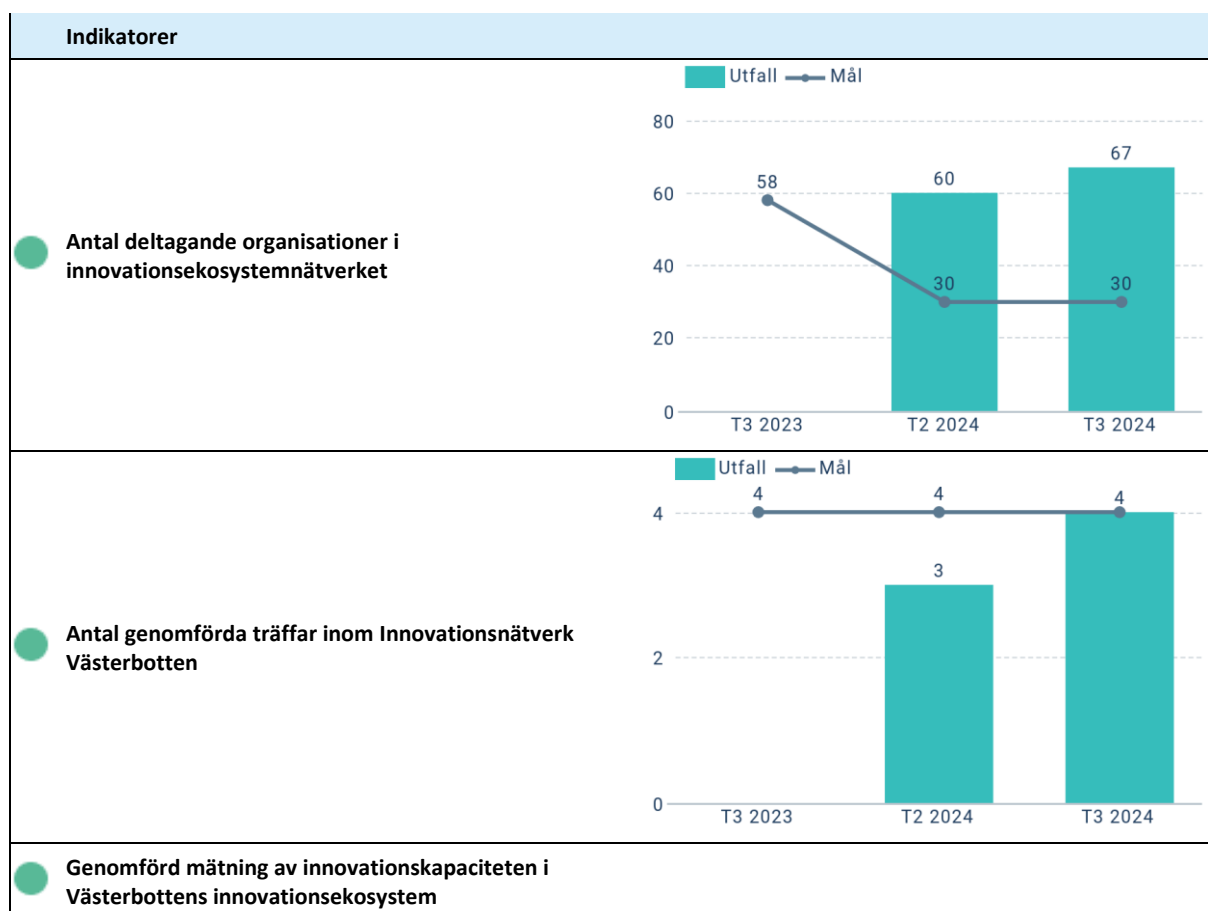
En majoritet av indikatorerna har samlats in (drygt 90 procent) och för de indikatorer som inte har samlats in är anledningen antingen att ingen tillgång till datakälla (resurs) finns alternativt att indikatorn behöver bearbetas ytterligare. Insamlingen har genomförts via befintliga datakällor/databaser, beställningsdata och enkäter. En näringslivsenkät, med fokus på innovation, har bearbetats och kvalitetssäkrats tillsammans med de andra regionerna. Region Västerbotten har totalt fått in 305 svar från näringslivsenkäten. Tillsammans med den sekundärdata som samlats in har regioner börjat analysera resultatet, delat intressanta insikter och nyttjat lärdomar till att diskutera indikatorer och mått.

Utöver ovan kan även nämnas att en samlad och strategisk insats för att vidareutveckla stödstrukturer och miljöer för innovation i Västerbotten inom ramen för projektet Regional innovationsledning i Västerbotten (RIO). Utgångspunkten för projektet är att det regionala innovationsekosystemet Västerbotten har idag behöver förflytta sig för att kunna lösa framtidens utmaningar.

Breda omvärldsanalyser som påverkar såväl EU som Sverige, samt vad Sveriges medlemskap i NATO innebär, har bidragit till att skapa ett större fokus på projektportföljen för regionalt innovationsledarskap i Västerbotten. Att titta närmre på vilka innovationsmiljöer behövs för att göra länets styrkeområden excellenta. Genom förstudien iiOV som påbörjats under året, och kommer att fortsätta under 2025, kartläggs svaga och starka delar i de nio styrkeområdenas innovationsekosystem.

Tillsammans med två science parks i Västerbotten; Umeå Science Park och Skellefteå Science City, har diskussioner förts om vidareutveckling av stödstrukturer och innovationsmiljöer för att tillgängliggöra dessa i mindre kommuner. Likväl som att göra hela Västerbotten attraktivt som testmiljö.

Deltagande vid Innovations Days har fördjupat verksamhetens förståelse för hur NATO:s medlemskap påverkar innovationsklimatet och hur detta bättre kan integreras stödstrukturer för att addera dubbelanvändning i projektplanering.

Uppföljning av fullmäktiges uppdrag

Region Västerbotten möter i likhet med landets övriga regioner ytterligt svåra ekonomiska utmaningar där samtliga verksamheter måste bidra för att möta utmaningarna. Det fullmäktigeuppdrag från 2023 om att Kartlägga tjänster, funktioner som kan optimeras, arbetsuppgifter som kan effektiviseras, samt uppdraget att Kartlägga och optimera samverkans- och mötesstrukturer för att frigöra tid och/eller minska bemanning, renderade i att budgetramen för regionala utvecklingsnämnden för 2024 reducerades med 8 miljoner kronor utifrån administrativa besparingar.

I april 2023 infördes även ett anställningsstopp för att minska Region Västerbottens kostnader för administrativa tjänster som fortsatt gäller för regionala utvecklingsnämnden, likväl som för övriga nämnder i Region Västerbotten.

Två fullmäktigeuppdrag för 2024 har riktats till regionala utvecklingsnämnden, Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnader, samt uppdraget Minska tjänsteresandet med 15 procent i jämförelse med år 2023. Inledningsvis bör det dock nämnas att flera av regionala utvecklingsförvaltningens verksamheter lyfter den inverkan som anställningsstopp och översyn av administrativa tjänster har på förutsättningarna för det regionala utvecklingsuppdraget. Uppdraget om att minska tjänsteresandet med 15 procent i jämförelse med 2023 har fullgjorts, det är dock ytterst komplicerat att redogöra för vilken inverkan målfyllnelse av fullmäktigeuppdraget haft på förväntningar om ökad närvaro i länet, och förutsättningarna för att kunna vara närvarande nationellt och internationellt för att strategiskt kunna påverka förutsättningarna för en långsiktigt hållbar regional utveckling.

Regionala utvecklingsnämnden har som ansvarig nämnd för det regionala utvecklingsuppdraget lämnat förtydligande instruktioner för fullmäktigeuppdragens genomförande med utgångspunkt i nämndens uppdrag. Regionala utvecklingsnämnden antog den 8 april 2024 övergripande direktiv för samtliga fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden, samt kompletterande uppdragsdirektiv för respektive uppdrag. Regionala utvecklingsnämnden har hållit sig informerad om fullmäktigeuppdragens genomföranden vid samtliga av nämndens sammanträden under året, och även beslutat om tilläggsdirektiv den 8 maj 2024.

Stabschef samt chef för näringsliv och samhällsbyggnad deltar även i en regionövergripande arbetsgrupp som leds av enheten för utvecklingsstöd vad gäller uppdraget "Identifiera och ta fram förslag på samordnade aktiviteter för att minska administrativa kostnaden".

Vad gäller fullmäktigeuppdrag Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnader, bereddes förslag till tilläggsdirektiv under april månad via politisk styrgrupp, och beslutades av regionala utvecklingsnämnden den 8 maj. Förslag som regionala utvecklingsnämnden tog ställning till var:

- Åtgärder inom inköps- och upphandlingsprocesser
- Hantering av fakturor och förfalloräntor

Regionala utvecklingsnämnden har dock inte fullt ut rådighet över dessa åtgärder, men har i beslut påtalat ovanstående som möjliga samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna som skulle kunna minska administrativa kostnader. Vissa åtgärder som är inom nämndens rådighet har genomförts.

En mer detaljerad uppföljning lämnas nedan.

Uppdrag från fullmäktige till nämnd

Status	Uppdrag	Analys	Periodicitet och slutdatum
✓ Klar	Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnaden Riktas till hälso- och sjukvårdsnämnden, regionstyrelsen och regionala utvecklingsnämnden	Regionala utvecklingsnämnden har som ansvarig nämnd för det regionala utvecklingsuppdraget lämnat förtydligande instruktioner för fullmäktigeuppdragens genomförande med utgångspunkt i nämndens uppdrag. Regionala utvecklingsnämnden antog den 8 april 2024 övergripande direktiv för samtliga fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden, samt kompletterande uppdragsdirektiv för respektive uppdrag. Information har under året lämnats fortlöpande till regionala utvecklingsnämnden om fullmäktigeuppdragens fortskridande i samband med nämndens sammanträden. Regionala utvecklingsnämnden har behandlat fullmäktigeuppdragens genomförande vid nämndsammanträden den 8 april 2024, den 8 maj 2024., den 19 juni samt den 22 augusti. Vid sammanträdet den 8 maj beslutade regionala utvecklingsnämnden om tilläggsdirektiv som förtydligar förväntningar på den fortsatta beredningen av nämndens uppdrag. I behandlingen av tilläggsdirektiv har regionala utvecklingsnämnden även föreslagit åtgärder som syftar till minskade administrativa kostnader genom samordnande funktionella aktiviteter mellan nämndernas förvaltningar. Det handlar om åtgärder som syftar till att stödja och utveckla Region Västerbottens inköps- och upphandlingsprocesser, regionövergripande hantering av fakturor och förfalloräntor, samt åtgärder för ett hållbart tjänsteresande som potentiellt skulle gagna hela Region Västerbotten. Den politiska styrgruppen har under uppföljningsperioden sammanträtt vid två tillfällen för att bereda uppdragsdirektiv (samt en gång i maj månad) för att lämna förtydligande instruktioner till regionala utvecklingsdirektören samt regionala utvecklingsförvaltningen inför det fortsatta genomförandet av de fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden. Vid nämndens sammanträde den 19 juni, 22 augusti, 10 oktober,	Tertial: aug, dec 2024-01-22

Status	Uppdrag	Analys	Periodicitet och slutdatum
		7 november samt 11 december 2024 lämnades muntlig information om fullmäktigeuppdragens genomförande samt om politiska styrgruppens sammanträden 6 maj, 3 juni, 10 juni, 17 juni, 19 augusti, 17 september samt den 14 oktober 2024. Stabschef samt chef för näringsliv och samhällsbyggnad har även deltagit i en regionövergripande arbetsgrupp som leds av enheten för utvecklingsstöd vad gäller uppdraget "Identifiera och ta fram förslag på samordnade aktiviteter för att minska administrativa kostnaden" i enlighet med tilläggsdirektiv. Vad gäller fullmäktigeuppdrag Identifiera och ta fram förslag på samordnade funktionella aktiviteter mellan förvaltningarna och i norra sjukvårdsregionen i syfte att minska administrativa kostnader, bereddes förslag till tilläggsdirektiv under april månad via politisk styrgrupp, och beslutades av regionala utvecklingsnämnden den 8 maj. Förslag som regionala utvecklingsnämnden tog ställning till var: • Åtgärder inom inköps- och upphandlingsprocesser • Hantering av fakturor och förfalloräntor Inom inköps- och upphandlingsprocesser pågår fortsatt dialog med såväl upphandling och CIMT för att hitta adekvata rutiner och lämpliga system för detta. Fortfarande oklart om Upphandlingen inom Region Västerbotten har möjlighet att ta över fr Umeå kommuns upphandlingsbyrå från halvårsskiftet. Det finns en framtagna verksamhetsspecifik rutin för verksamheten Näringsliv och samhällsbyggnad för hantering av fakturor. Förslag till verksamhetsspecifik rutin har lagts in i ledningssystemet och inväntar godkännande från beslutande chef för att det ska göras publikt i ledningssystemet.	
 Pågående	Minska tjänsteresandet för Region Västerbotten med 15 procent i jämförelse med år 2023 Riktas till alla nämnder och styrelser	Regionala utvecklingsnämnden har som ansvarig nämnd för det regionala utvecklingsuppdraget lämnat förtydligande instruktioner för fullmäktigeuppdragens genomförande med utgångspunkt i nämndens uppdrag. Regionala utvecklingsnämnden antog den 8 april 2024 övergripande direktiv för samtliga fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden, samt kompletterande uppdragsdirektiv för respektive uppdrag. Regionala utvecklingsnämnden har behandlat fullmäktigeuppdragens genomförande vid nämndsammanträden den 8 april 2024, den 8 maj 2024., den 19 juni, 22 augusti, 10 oktober 7 november samt 11 december 2024. Vid sammanträdet den 8 maj beslutade regionala utvecklingsnämnden om tilläggsdirektiv som förtydligar förväntningar på den fortsatta beredningen av nämndens uppdrag.	Tertial: aug, dec 2024-12-31

Status	Uppdrag	Analys	Periodicitet och slutdatum
		Tilläggsdirektiv omfattade även regionala utvecklingsnämndens förväntningar på genomförande av fullmäktigeuppdraget att minska tjänsteresandet med 15 procent jämfört med 2023. Den politiska styrgruppen har under uppföljningsperioden sammanträtt vid två tillfällen för att bereda uppdragsdirektiv (samt en gång i maj månad) för att lämna förtydligande instruktioner till regionala utvecklingsdirektören samt regionala utvecklingsförvaltningen inför det fortsatta genomförandet av de fullmäktigeuppdrag som riktats till nämnden. Vid nämndens sammanträde den 19 juni, 22 augusti, 10 oktober, 7 november samt 11 december lämnades muntlig information om fullmäktigeuppdragets genomförande samt om politiska styrgruppens sammanträden 6 maj, 3 juni, 10 juni, 17 juni, 19 augusti, 17 september samt den 14 oktober 2024. Utfallet av resekostnader exklusive projekt per april månad 2024 uppgick till 994 000, att jämföras med 1 093 000 samma period 2023 för regionala utvecklingsförvaltningen. Det vill säga, en minskning med 9 procent. Vid tidpunkt för uppföljning per augusti månad, visar utfallet av resekostnader exklusive projekt per augusti månad en minskning med 14 procent jämfört med samma period föregående år (2023). Vid årets slut visar utfallet av resekostnader exklusive projekt jämfört med 2023 på 3 026 000 kronor, att jämföras mot 3 681 000 kronor året 2023. Sammantaget innebär detta att regionala utvecklingsnämnden och dess verksamheter minskat kostnaderna för tjänsteresor exklusive projekt med 17,9 procent jämfört med 2023. Det är dock viktigt att understryka att den påverkan och eventuella konsekvenser som det minskade resandet haft för fullgörande av regionala utvecklingsuppdraget, närvaro i länet och deltagande vid strategiskt viktiga fysiska möten exempelvis inte är lika lätt att följa upp.	

Uppdrag från nämnd till förvaltning

Status	Uppdrag	Analys	Periodicitet och slutdatum
✓ Klar	Uppdrag att utreda långsiktiga regionala förutsättningar att marknadsföra Västerbotten som en attraktiv region att besöka och vistas i Nämnden uppdrar till förvaltningen att under 2024 fortsatt utreda långsiktiga regionala förutsättningar att marknadsföra Västerbotten som en attraktiv region att besöka och vistas i.	Detta uppdrag utreds parallellt med arbetet i det gemensamma projektet Västerbotten Sweden där just marknadsföring av Västerbotten är ett huvudfokus. Genom att projektet har pågående arbete och tar fram till exempel marknadsplan och kommunikationsplan, så finns material redan framtaget och man skriver under detta år planer för de kommande 3 åren. Dessutom arbetar Region Västerbotten parallellt med det med att utreda förutsättningar för en tydligare organisering och rollfördelning när det gäller marknadsföring och det görs tillsammans med DMOs (samma som ovan) i en arbetsgrupp. Uppdraget och arbetet har pågått under 2024 och parterna har gemensamt tagit fram förslag till organisering och rollfördelning som tar ett helhetsgrepp över all destinationsutveckling i Västerbotten. Förslaget i korthet bygger på gemensamt arbete med Responsible Tourism Program (tidigare Västerbotten Experience) som bas för allt arbete, och ur det lyfts kommunikationskoncept och upplevelser att visa i det gemensamma skyltfönstret. Region Västerbotten Turism har övergripande ansvar för samordning och strategi, medan destinationsorganisationer och delvis kommuner har mer utförande roller. Allt arbete knyts till den gemensamma strategin för hållbar besöksnäring och handlingsplan för ansvarsfull turism. Under 2025 kommer finansieringsmöjligheter utöver den regionala turismavdelningens budget att undersökas, och sannolikt behöver nya projektmedel sökas för att kunna utföra gemensam platsmarknadsföring i någon vidare omfattning. Utifrån denna utredning bedöms fortsatt arbete med gemensam platsmarknadsföring under varumärket Västerbotten Sweden som både efterfrågat, nödvändigt och avgörande för fortsatt utveckling av Västerbotten som attraktivt resmål och plats, såväl för besökare som för boende, etablerare och inflyttare.	År 2024-12-31

2.4 Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

Medelantal antal anställda för 2024 är 103 (varav 47,9 tjänster är basfinansierade, övriga tjänster är externt finansierade). Medelantalet antalet anställda har i jämförelse med föregående år vid samma tidpunkt minskat med tre personer. Könsfördelning för år 63 procent kvinnor och 37 procent män för perioden. Minskat antal anställda beror på anställningsstopp som varit under året där exempelvis vakanser inte återbesatts

Med anställd avses en person som har en tillsvidare anställning eller vikariat med månadslön och med en sysselsättningsgrad om minst 40 procent. Medelantal anställda är genomsnitt av antal anställda över hela året.

Arbetsmiljö

Regionala utvecklingsförvaltningen bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Både den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön lyfts regelbundet på ledningsgruppsmöten, arbetsplatsträffar och i förvaltningens samverkansgrupp. Inom förvaltningen är sjukfrånvaron låg. Personalomsättningen i termer av extern rörlighet är även den låg. Däremot sker det en intern rörlighet där medarbetare ges möjlighet att växa och utvecklas inom organisationen genom att ta på sig nya roller, ansvarsområden eller projekt.

I den arbetsmiljöplan som tagits fram för året prioriterades sex aktiviteter:

1. Skyddsronnd för förbättrad fysisk arbetsmiljö
2. Skyddsronnd för förbättrad organisatorisk och social arbetsmiljö
3. Skyddsronnd för förbättrad arbetsmiljö för chefer samt förutsättningar för ett gott ledarskap
4. Tydliggöra och förankra värdegrund och ökad sammanhållning inom förvaltningen
5. Ökad motivation och arbetstillfredsställelse
6. Förbättrad hantering av förändring och uppföljning av förändringar

Arbetet med arbetsmiljöplanen genomförs enligt plan, aktiviteter pågår och genomförs. En enkät gällande den fysiska arbetsmiljön är framtagen och har skickats ut till samtliga medarbetare inom förvaltningen. Som komplement genomförs översyn av lokaler, där respektive chef ansvarar för arbetet. En medarbetarenkät har gått ut till samtliga medarbetare och chefer och är en del i uppföljningen av den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Resultaten från svaren sammanställs och analyseras under hösten och utgör grund för eventuell revidering av nuvarande arbetsmiljöplan. I arbetsmiljöplanen finns också en särskild åtgärd kring chefernas arbetsmiljö. Det har genomförts en särskild skyddsronnd under våren. Resultaten är analyserade och en handlingsplan har tagits fram.

Arbetet med värdegrund och värderingar har skett i samarbete och samordnat mellan förvaltningarna. Ambitionen är att bygga organisationskultur genom önskade beteenden istället för att prata om värderingar och värdegrund. En handlingsplan för Region Västerbottens organisationskultur är under framtagande. I arbetet med ökad motivation och arbetstillfredsställelse sker aktiviteter främst på APT-nivå. Utöver det genomförs löpande digitala informationsmöten där hela förvaltningen samlas för att få gemensam information men har också möjlighet att ställa frågor. Under hösten har två förvaltningsträffar hållits - en eftermiddag och en heldag, där det givits möjlighet att samla hela förvaltningen. I samband med förvaltningsdagen i december genomfördes föreläsning och gruppdiskussioner med förändringsarbete som utgångspunkt. Målet med att samla regionala utvecklingsförvaltningen är bland annat för ökad sammanhållning inom förvaltningen. När det gäller förändringsledning genomför flera chefer kompetensutveckling och utbildning inom området. Årets ledardag som samlar alla chefer inom Region Västerbotten har också förändringsledning som tema.

Sjukfrånvaroutveckling

För perioden (november 2024) noteras följande sjukfrånvaro:

- Korttidssjukfrånvaro och upprepad korttidsfrånvaro (1-14 dgr): 0,7 procent
- Medellång sjukfrånvaro (15-180 dgr): 0,3 procent
- Långtidssjukfrånvaro (180+ dgr): 0 procent.
- Frisknärvaro 89 procent (andel medarbetare som varit sjuka i max 5 kalenderdagar)

Sjukfrånvaron är 1,1 procent och fortsatt låg, den har ökat med 0,1 procentenhet jämfört med föregående år. Kvinnor har något högre sjukfrånvaro men är på låg nivå. När det gäller både sjukfrånvaro och frisknärvaro finns viss variation av utfall mellan de olika verksamheterna, dock inga väsentliga skillnader. Inga identifierade negativa avvikelser noteras för perioden.

Avvikelsområde	Analys - orsak till avvikelse	Aktivitet för att komma till rätta med avvikelse

2.5 Förväntad utveckling

Regionala utvecklingsnämnden har i återkopplingsrapport på planeringsförutsättningar för 2025 påtalat att finansieringen av Region Västerbottens hel- och delägda bolag behöver omhändertas i Region Västerbottens sammanhållna budgetprocess. Framtida behov av fordonsanskaffning för att upprätthålla Norrtågs fordonsflotta samt möta de behov av ökad regional medfinansiering som den framtida Norrbottenbanan medför. Den fastställda tågvisionen Norrtåg 2040 uttrycker en samsyn inför de förändringar som planeras och som förutsätter större infrastrukturinvesteringar. Detta innebär att kommande investeringar inför fordonsanskaffning kan behöva inarbetas i Region Västerbottens investeringsplan i god tid, inför investeringsplan för 2026 och framåt.

Det råder osäkerhet kring den fortsatta ekonomisk utveckling under 2025 vad gäller den regionala kollektivtrafiken. Del av det kraftigt förbättrade resultatet under 2024 tillskrivs bland annat de faktorer som tidigare nämnts här ovan, ökade biljettintäkter och minskade kostnader för drivmedel, men del av det förbättrade resultatet mot prognos kan även tillskrivas kostnadsreducerande åtgärder som genomförts under året. Det ska dock understrykas att 2024 års goda utveckling, inte kan ses som en garanti för liknande positiv utveckling under 2025 utan snarare som en engångseffekt

Det råder fortsatt osäkerhet om eventuell medfinansiering från Trafikverket inför 2026, då inga samverkansavtal är tecknade i dagsläget för verksamhetsåret 2026. Det råder fortsatt osäkerhet kring omfattning av medfinansiering från Trafikverket för busstrafik, flygtransfer och tågtrafik i norra Sverige.

EU:s budget för sammanhållningspolitik har på grund av kriser och krig i stor utsträckning använts till krispaket de senaste åren. Region Västerbotten behöver vara fortsatt närvarande och aktiv i diskussioner om EU:s nästa budget med struktur- och investeringsfonder för programperioden 2028 och framåt. Region Västerbottens prioriteringar blir alltmer avgörande för genomförandet av de EU-program som Västerbotten omfattas av. En ökad medfinansiering från andra källor än anslag 1:1 är nödvändig framåt, därtill råder osäkerhet om framtida utformning av strukturfondspartnerskapen.

Förändrad ambitionsnivå vad gäller statlig finansiering av regional kultur inom den så kallade kultursamverkansmodellen inom vilken stat, region och kommun samfinansierar välfärdsområdet påverkar genomförandet av insatser. Från och med 2024 räknas inte anslag 1:6 utgiftsområde 17 regional kultur upp. Detta kombinerat med effekterna av inflation och kostnadsökningar gjort att kulturverksamheter i Västerbotten har en utmanande utveckling som har stor påverkan på genomförandet av insatser.

Det finns en stor risk att Region Västerbottens egna resurstilldelning till grunduppdraget regional utveckling är otillräckligt för att möta upp de krav som ställs på organisationen som regionalt utvecklingsansvarig aktör. Trots ekonomiskt utmanande förutsättningar för Region Västerbotten som organisation, så behöver regionala utvecklingsuppdraget tillföras mer resurser för att kunna stödja i en nödvändig samhällsomställning.

3 Driftredovisning

3.1 Ekonomiskt resultat

Region Västerbotten	December	Ackumulerat December					Helår
	Avvikelse	Ack Utfall föreg år	Ack Utfall innev år	Ack Budget innev år	Avvikelse	Förändring utfall i %	Årsbudget
Verksamhetens intäkter							
Försäljning av tjänster	-3	3 248	3 352	2 745	606	3,2	2 745
Övriga intäkter	-2 013	288 989	328 762	350 681	-21 920	13,8	350 681
Total	-2 016	292 236	332 113	353 426	-21 313	13,6	353 426
Verksamhetens kostnader							
Personal	230	-91 398	-96 203	-99 354	3 151	5,3	-99 354
Övriga personalkostnader	-336	-9 198	-9 179	-7 984	-1 195	-0,2	-7 984
Medicinskt o tandv mtrl	0		0		0		
Övrig direkt produktion	-4 939	-511 138	-543 252	-590 364	47 113	6,3	-590 364
Köp av verksamhet o tjänster	-171	-28 995	-22 553	-24 679	2 125	-22,2	-24 679
Fastighetskostnader	11 115	-38 395	-24 258	-4 798	-19 461	-36,8	-4 798
IT/MT poster	-189	-4 173	-3 734	-2 929	-805	-10,5	-2 929
Övriga poster	-2 137	-48 995	-37 952	-38 139	187	-22,5	-38 139
Avskrivningar m m	260		-11 683	-11 943	260		-11 943
Total	3 832	-732 292	-748 814	-780 190	31 376	2,3	-780 190
Total	1 816	-440 055	-416 701	-426 763	10 062	-5,3	-426 763

3.2 Ekonomisk analys

Regionala utvecklingsnämndens nettokostnader uppgick under året till 416,7 miljoner kronor. Detta är en minskning med 23,3 miljoner kronor vilket motsvarar ca 5 procent lägre kostnader jämfört med motsvarande period föregående år. Minskade nettokostnader mellan åren är främst relaterat till ett bättre resultat avseende kollektivtrafiken vilket inneburit minskade kostnader för ägarbidrag.

Under 2024 har en översyn även gjorts av regionens leasingavtal avseende tåg, vilket inneburit att redovisningsprinciperna för leasingkostnaderna ändrats från operationell leasing till finansiell leasing enligt RKR:s rekommendationer. Förändringen har inte inneburit någon resultatpåverkan för verksamheten men påverkar utfallet på olika kontoslag, bland annat genom ökade avskrivningskostnader i 2024 års resultatrapport. Se också avsnitt 2.2 Händelser av väsentlig betydelse.

För året redovisar nämnden en positiv budgetavvikelse på totalt 10,1 miljoner kronor exkl finansnetto, (inkl finansnetto 8,3 miljoner kr.) Budgetavvikelsen är till största del hänförlig till ett positivt utfall på 9,5 miljoner kronor inom kollektivtrafiken (exkl finansnetto). Övriga verksamheter redovisar sammantaget en marginell avvikelse med ett positivt överskott på 0,4 miljoner kronor (exkl finansnetto).

Vid ingången av året fanns en kraftig underfinansiering utifrån kollektivtrafikens behov på ca 36 miljoner kronor. Den redovisade positiva avvikelsen är främst relaterad till gynnsamma effekter av minskad reduktionsplikt och lägre bränslekostnader, men även andra delar inom verksamheten, såsom ökade intäkter, effektiviseringsåtgärder, effekter av ränteutveckling samt några planerade aktiviteter med tillhörande engångskostnader som flyttats fram till år 2025.

Analys av avvikelser och förslag till åtgärder

Avvikelsområde	Analys - orsak till avvikelse	Aktivitet för att komma till rätta med avvikelse
Ägarbidrag	Förbättrat resultat inom Kollektivtrafiken	Osäkerhet kring resultatutvecklingen 2025 relaterat till Kollektivtrafiken. Bl a p g förändrade avtal med trafikverket. Följer utveckling för ev. åtgärder. Översyn av transaktioner med "leasgivaren" Transitio.
Avskrivningskostnader	Ändrade redovisningsprinciper	Ingen åtgärd

4 Bilagor

4.1 Bilaga Budgetomfördelningar

4.2 Bilaga Uppföljning av bolag